

Ministerstwo Finansów

Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych

INFORMACJA

o realizacji ustawy o grach losowych i zakładach
wzajemnych w 1999 r.

www.mofnet.gov.pl/informatory/grylosowe.shtml

Warszawa, 2000 r.

SPIS TREŚCI

1. CZĘŚĆ OGÓLNA - WPROWADZENIE	3
1.1. STAN PRAWNY	3
1.2. LIMITY LOKALIZACYJNE.....	4
1.3. LICZBA UDZIELONYCH ZEZWOLEŃ W 1999 R. NA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE GIER LOSOWYCH I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH ORAZ LICZBA ZEZWOLEŃ UDZIELONYCH OGÓLEM PRZEZ MINISTRA FINANSÓW ...	5
1.4. INFORMACJA O ZEZWOLENIACH UDZIELONYCH NA PRZEPROWADZENIE LOTERII PROMOCYJNYCH, LOTERII FANTOWYCH ORAZ GRY BINGO FANTOWE PRZEZ MINISTRA FINANSÓW ORAZ IZBY SKARBOWE.....	5
1.5. STOPIEŃ WYKORZYSTANIA LIMITÓW W PODZIALE NA RODZAJE OŚRODKÓW GIER.....	6
2. PODMIOTY RYNKU GIER LOSOWYCH I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH- ANALIZA EKONOMICZNA	7
2.1. WIELKOŚĆ ORAZ STRUKTURA PRZYCHODÓW	7
2.2. PRZYCHODY Z GIER W PODZIALE NA PODMIOTY	11
2.3. SYTUACJA MAJĄTKOWA, RENTOWNOŚĆ.....	13
2.4. ZABEZPIECZENIE FINANSOWE PODMIOTÓW	16
3. WPŁYWY DO BUDŻETU PAŃSTWA Z TYTUŁU PODATKU OD GIER I OPŁAT	18
3.1. WPŁYWY Z TYTUŁU PODATKU OD GIER W LATACH 1997-1999.....	18
3.2. WPŁYWY Z OPŁAT ZA ZEZWOLENIA, EGZAMINY I ŚWIADECTWA ZAWODOWE W 1999 R.....	21
4. KONTROLA I NADZÓR NAD RYNKIEM GIER LOSOWYCH I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH W 1999 R.	23
5. HOMOLOGACJA, ŚWIADECTWA, EGZAMINY.....	29
5.1. HOMOLOGACJA I REJESTRACJA URZĄDZEŃ DO GIER LOSOWYCH	29
5.2. EGZAMINY I ŚWIADECTWA ZAWODOWE.....	30
5.3. REJESTRACJA URZĄDZEŃ DO GIER LOSOWYCH	32
6. OCENA FUNKCJONOWANIA USTAWY.....	33

ZAŁĄCZNIKI

1. LIMITY LOKALIZACYJNE I ICH WYKORZYSTANIE	39
2. KONTROLE WYKONANE W 1999 R. PRZEZ DEPARTAMENT GIER LOSOWYCH I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH MINISTERSTWA FINANSÓW	42
3. KONTROLE WYKONANE W 1999 R. PRZEZ URZĘDY KONTROLI SKARBOWEJ.....	44
4. KONTROLE WYKONANE W 1999 R. PRZEZ IZBY SKARBOWE.....	45
5. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE HOMOLOGACJI W 1999 R.....	46
6. WNIOSKI, EGZAMINY ORAZ ŚWIADECTWA ZAWODOWE	53
7. ŚWIADECTWA REJESTRACJI WYDANE W 1999 R. DLA URZĄDZEŃ NOWOWPROWADZANYCH	56

1. Część ogólna - wprowadzenie

1.1. Stan prawny

Urządzanie i prowadzenie działalności w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych dozwolone jest wyłącznie na zasadach określonych w ustawie z 29 lipca 1992 r. *o grach losowych i zakładach wzajemnych*.

Ustawa zawiera katalog gier losowych i zakładów wzajemnych. Jednocześnie Minister Finansów został uprawniony do rozstrzygania, czy gra lub zakład nie wymieniona w katalogu jest grą losową lub zakładem wzajemnym.

Ustawa określa formę organizacyjno-prawną podmiotów prowadzących gry losowe lub zakłady wzajemne; działalność w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w automatach losowych, gry bingo pieniężne oraz zakładów wzajemnych może być prowadzona wyłącznie w formie spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, mającej siedzibę na terytorium Polski, podczas gdy loterie fantowe, gry bingo fantowe i loterie promocyjne mogą być prowadzone zarówno przez osoby prawne jak i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne.

Prowadzenie działalności w zakresie gier liczbowych i loterii pieniężnych stanowi monopol Państwa, wykonywany przez Ministra Skarbu Państwa, który w porozumieniu z Ministrem Finansów, w tym celu może tworzyć jednoosobowe spółki Skarbu Państwa lub powoływać inne jednostki organizacyjne.

Ustawa ogranicza dostęp kapitału zagranicznego do rynku gier losowych i zakładów wzajemnych; udziałowcami/akcjonariuszami spółek prowadzących działalność w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w automatach losowych, gry bingo pieniężne oraz zakładów wzajemnych mogą być wyłącznie osoby krajowe, nie będące osobami zależnymi od podmiotów zagranicznych.

Gry cylindryczne, gry w karty, gry w automatach losowych oraz gry bingo pieniężne mogą być urządzone wyłącznie w ośrodkach gier; gry cylindryczne i gry w karty w kasynie gry; gry w automatach losowych w kasynie gry lub salonie gier w automatach losowych; gry bingo pieniężne w salonie gry bingo pieniężne.

Działalność w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych podlega ścisłej reglamentacji ze strony Państwa. Podstawowym instrumentem tej reglamentacji było wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w tym zakresie i zatwierdzanie regulaminów gier.

Podstawowym instrumentem zabezpieczającym przed nadmiernym rozrostem rynku gier losowych i zakładów wzajemnych są określone ustawowo limity lokalizacyjne ośrodków gier (tj. kasyn gry, salonów gier w automatach losowych i salonów gry bingo pieniężne).

1.2. Limity lokalizacyjne

Limity ośrodków gier lokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, określały przepisy art. 29, 30 oraz 31 ustawy z 29 lipca 1992 r. *o grach losowych i zakładach wzajemnych*.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy, **kasyna gry** mogły być lokalizowane w miastach liczących:

1. od 250 do 350 tys. mieszkańców - jedno kasyno,
2. powyżej 350 do 500 tys. mieszkańców - dwa kasyna,
3. powyżej 500 do 1000 tys. mieszkańców - trzy kasyna,
4. powyżej 1000 tys. mieszkańców - pięć kasyn.

Art. 29 ust. 2 stanowi, iż **salony gier w automatach losowych** mogły być lokalizowane w miastach liczących:

1. od 50 do 100 tys. mieszkańców - jeden salon,
2. powyżej 100 do 200 tys. mieszkańców - dwa salony,
3. powyżej 200 do 300 tys. mieszkańców - trzy salony,
4. powyżej 300 do 500 tys. mieszkańców - cztery salony,
5. powyżej 500 do 700 tys. mieszkańców - pięć salonów,
6. powyżej 700 do 1000 tys. mieszkańców - sześć salonów,
7. powyżej 1000 tys. mieszkańców - siedem salonów.

Ponadto zgodnie z brzmieniem art. 29 ust. 4, kasyna gry i salony gier w automatach losowych mogły być lokalizowane na polskich pełnomorskich statkach pasażerskich i promach pasażerskich.

Art. 30 ust. 1 stanowił, iż **salony gry bingo pieniężne** mogły być lokalizowane w miastach liczących:

1. od 100 do 200 tys. mieszkańców - jeden salon,
2. powyżej 200 do 400 tys. mieszkańców - dwa salony,
3. powyżej 400 do 700 tys. mieszkańców - trzy salony,
4. powyżej 700 do 1000 tys. mieszkańców - pięć salonów,
5. powyżej 1000 tys. mieszkańców - siedem salonów.

Dodatkowo, zgodnie z art. 31 ustawy, Minister Finansów w szczególnie uzasadnionych przypadkach mógł wyrazić zgodę na lokalizację ośrodków gier w innych miejscowościach oraz na większą ich liczbę od określonej w art. 29 i 30, z tym, że ogólna ich liczba nie mogła wzrosnąć o więcej niż o 5 kasyn, 20 salonów gier w automatach losowych i o 20 salonów gry bingo pieniężne.

Ustawa nie wprowadzała ograniczeń na organizowanie loterii pieniężnych i promocyjnych, gry bingo fantowe oraz zakładów wzajemnych.

1.3. Liczba udzielonych zezwoleń w 1999 r. na prowadzenie działalności w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych oraz liczba zezwoleń udzielonych ogółem przez Ministra Finansów.

Na wynikającą z ustawy liczbę możliwych lokalizacji na prowadzenie kasyn gry (35 miejsc), łącznie z wydawanymi na podstawie art. 31 ustawy, na koniec 1999 r. obowiązywały 33 zezwolenia (z tego w 1999 r. udzielono 11 zezwoleń). Do wykorzystania zostały 2 lokalizacje* (łącznie na podstawie art. 29 i art. 31 ustawy).

Na wynikającą z ustawy liczbę możliwych lokalizacji na prowadzenie salonów gier w automatach losowych (194 miejsca), łącznie z wydawanymi na podstawie art. 31 ustawy, na koniec 1999 r. obowiązywało 158 zezwoleń (z tego w 1999 r. udzielono 9 zezwoleń). Do wykorzystania zostało 36 lokalizacji* (łącznie na podstawie art. 29 i art. 31 ustawy).

Na wynikającą z ustawy liczbę możliwych lokalizacji na prowadzenie salonów gry bingo pieniężne (97 miejsc), łącznie z wydawanymi na podstawie art. 31 ustawy, na koniec 1999 r. obowiązywały 4 zezwolenia. W 1999 r. wydane zostały 3 zezwolenia. Do wykorzystania pozostało 93 lokalizacji* (łącznie na podstawie art. 29 i art. 31 ustawy). Dodać przy tym należy, iż gra bingo pieniężne nie cieszy się zainteresowaniem grających, co ma wpływ na rezygnację spółek z tego typu działalności.

Do końca 1999 r. wydane zostały zezwolenia na prowadzenie 145 punktów przyjmowania zakładów bukmacherskich (z tego w 1999 r. wydano zezwolenia na prowadzenie 69 punktów). Do końca 1999 r. wydane zostały zezwolenia na prowadzenie 3219 punktów przyjmowania zakładów wzajemnych - totalizatorów (w 1999 r. nie wydano żadnego zezwolenia na prowadzenie punktu).

Szczegółowy obraz rynku gier losowych w rozbiciu na poszczególne ośrodki gier przedstawia Załącznik nr 1.

1.4. Informacja o zezwoleniach udzielonych na przeprowadzenie loterii promocyjnych, loterii fantowych oraz gry bingo fantowe przez Ministerstwo Finansów oraz Izby Skarbowe.

- a) Na podstawie omawianej ustawy i § 1 pkt. 3 *rozporządzenia* Ministra Finansów z dnia 31 stycznia 1997 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych Minister Finansów wydał 207 decyzji zezwalających na organizowanie loterii promocyjnych oraz 2 zezwalające na organizowanie loterii fantowej. Minister Finansów nie wydał żadnej decyzji zezwalającej na organizowanie gry bingo fantowe,
- b) Na podstawie §1 pkt. 1 i 2 cytowanego rozporządzenia Izby Skarbowe wydały:
- 147 decyzji zezwalających na przeprowadzenie loterii promocyjnych,
 - 3 decyzje zezwalające na prowadzenie loterii fantowych,

Na organizowanie gry bingo fantowe Izby Skarbowe nie wydały żadnego zezwolenia.

* stan na koniec 1999 r.

* j.w.

* j.w.

1.5. Stopień wykorzystania limitów w podziale na rodzaje ośrodków gier.

a) kasyna gry

Na koniec 1999 r. obowiązywały 33 zezwolenia na prowadzenie kasyn gry (w tym 4 w miejscowościach turystycznych** oraz 4 w lokalizacjach ustalonych decyzjami Ministra Finansów w latach 1996 - 1997 na podstawie art. 31 ustawy). Do wykorzystania zostały 2 lokalizacje*, zgodnie z art. 29 i art. 31 ustawy.

b) salony gier w automatach losowych

Na koniec 1999 r. obowiązywało 158 zezwoleń na prowadzenie salonów gier w automatach losowych (w tym 11 w miejscowościach turystycznych oraz 1 wydane przez Ministra Finansów w 1997r. na podstawie art. 31 ustawy). Do wykorzystania zostało 36 lokalizacji* na podstawie art. 31 i art. 29 ust. 2 ustawy.

c) salony gry bingo pieniężne

Na koniec 1999 r. obowiązywały 4 zezwolenia na prowadzenie salonów gry bingo pieniężne. Do wykorzystania zostało 93 lokalizacje* na podstawie art. 30 ust. 1 i art. 31 ustawy.

Szczegółowy opis wykorzystania limitów ośrodków gier w podziale na miejscowości i rodzaje gier został zawarty w Załączniku nr 1 do Informacji.

** *ustawa o grach losowych i zakładach wzajemnych* posługiwała się pojęciem “miejscowości turystyczne” do dnia 31 grudnia 1996 r. (zmiana na mocy nowelizacji ustawy z dnia 12 września 1996 r.)

* stan na koniec 1999 r.

* j.w.

* j.w.

2. Podmioty rynku gier losowych i zakładów wzajemnych- analiza ekonomiczna

2.1. Wielkość oraz struktura przychodów

Tabela 2.1.1. Przychody z gier podmiotów działających na podstawie ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych, w podziale na rodzaje gier

Wyszczególnienie	1997 r. (w tys. zł.)	1998 r. (w tys. zł.)	1999 r. (w tys. zł.)	Dynamika 98/97 (w %)	Dynamika 99/98 (w %)
Salony automatów	353.334	427.350	480.605	120,9	112,5
Salony bingo pieniężne	48.309	44.943	39.394	93,0	87,6
Kasyna gry	611.504	697.696	850.930	114,1	122,0
Gry liczbowe	1.552.465	1.772.816	1.946.748	114,2	109,8
Loterie pieniężne	18.238	11.968	53.546	65,6	447,4
Zakłady wzajemne	78.397	122.275	145.280	156,0	118,8
Razem	2.662.247	3.077.048	3.516.503	115,6	114,3

Rynek gier losowych i zakładów wzajemnych od 1997 r., czyli po nowelizacji ustawy, nadal cechuje wzrost przychodów. Wzrost i tempo wzrostu, przychodów jest nierównomierny i w poszczególnych segmentach rynku przedstawia się to następująco:

- **salony gier w automatach losowych**

Przychody w 1998 r. w stosunku do 1997 r. wzrosły o 20,9%, a w 1999 r. o 12,5% (por. Tabela 2.1.1.), natomiast tempo wzrostu przychodów zmalało.

a) liczba ośrodków gier, w których była prowadzona działalność:

- w 1997 r. - 121,
- w 1998 r. - 151 (wzrost o 24,8%),
- w 1999 r. - 159 (wzrost o 5,3%),

b) przychody w przeliczeniu na 1 ośrodek gier:

- w 1997 r. – 2.920 tys. zł.,
- w 1998 r. – 2.830 tys. zł. (spadek o 3,1%),
- w 1999 r. – 3.023 tys. zł. (wzrost o 6,8%).

- **kasyna gry**

Przychody w 1998 r. w stosunku do 1997 r. wzrosły o 14,1%, a w 1999r. wzrosły o 22% (por. Tabela 2.1.1.). Wynika to m.in. z większej liczby ośrodków gier (o 6,7 %).

Mając na uwadze powyższe można stwierdzić, iż ten segment rynku rozwija się, o czym świadczą poniższe dane:

a) liczba kasyn, w których prowadzona była działalność

- w 1997 r. – 26,
- w 1998 r. – 30 (wzrost o 15,4%),
- w 1999 r. - 32, (wzrost o 6,7%),

a) przychody w przeliczeniu na 1 kasyno:

- w 1997 r. – 23.519 tys. zł.,
- w 1998 r. – 23.256 tys. zł. (spadek o 1,1%),
- w 1999 r. – 26.592 tys. zł. (wzrost o 14,3%).

Tabela 2.1.2. Struktura przychodów z gier urządzanych w kasynach gry w latach 1997-1999

Rodzaje gier	1997	1998	1999
Gry cylindryczne	56,6%	54,8%	55,2%
Gry w karty	28,1%	29,6%	26,7%
Gry w automatach	15,3%	15,6%	18,1%

- **zakłady wzajemne**

Przychody w 1998 r. w stosunku do 1997 r. wzrosły o 56,0%, a w 1999 r. o 18,8% (por. Tabela 2.1.1.), czyli tempo wzrostu przychodów zmalało, mimo wzrostu liczby punktów przyjmowania zakładów.

Zgodnie z ustawą zakładami wzajemnymi są zakłady o wygrane pieniężne, polegające na odgadywaniu:

- wyników sportowego współzawodnictwa ludzi lub zwierząt, w których uczestnicy wpłacają stawki, a wysokość wygranej zależy od łącznej kwoty wpłaconych stawek - totalizatory,
- zaistnienia różnych zdarzeń, w których uczestnicy wpłacają stawki, a wysokość wygranych zależy od umówionego, pomiędzy przyjmującym zakład a wpłacającym stawkę, stosunku wpłaty do wygranej - bukmacherstwo.

Na przestrzeni lat 1997-1999 w Polsce 5 podmiotów gospodarczych prowadziło działalność na rynku zakładów wzajemnych - 3 podmioty w zakresie bukmacherstwa oraz 2 w zakresie totalizatorów:

a) struktura przychodów zakładów wzajemnych - w bukmacherstwie

- w 1997 r. odgadywanie współzawodnictwa ludzi stanowiło 97,1% a zwierząt 2,9%,
- w 1998 r. odgadywanie współzawodnictwa ludzi stanowiło 99,3% a zwierząt 0,7%,
- w 1999 r. odgadywanie współzawodnictwa ludzi stanowiło 98,4% a zwierząt 1,6%.

b) struktura przychodów zakładów wzajemnych - w totalizatorach

- w 1997 r. odgadywanie współzawodnictwa ludzi stanowiło 55,3% a zwierząt 44,7%,
- w 1998 r. odgadywanie współzawodnictwa ludzi stanowiło 61,1% a zwierząt 38,9%,
- w 1999 r. odgadywanie współzawodnictwa ludzi stanowiło 55,5% a zwierząt 44,5%.

- **gry liczbowe**

Przychody w 1998 r. w stosunku do 1997 r. wzrosły o 14,2%, a w 1999 r. w stosunku do 1998 r. wzrosły o 9,8% (por. Tabela 2.1.1.), czyli tempo wzrostu przychodów zmalało, mimo wprowadzenia nowej gry pod nazwą "Joker".

Pomimo spadku dynamiki wzrostu przychodów w roku bieżącym w porównaniu do lat ubiegłych, gry liczbowe w strukturze przychodów rynku gier losowych i zakładów wzajemnych jak i wpływów do budżetu państwa z tytułu podatku gier, utrzymują pozycję dominującą

Tabela 2.1.3. Struktura przychodów gier liczbowych organizowanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o.
(w tys. zł.)

Nazwa gry	1997 r.	Udział w całości przychodów (w %)	1998 r.	Udział w całości przychodów (w %)	1999 r.	Udział w całości przychodów (w %)
Duży Lotek	576.562	37,2	766.892	43,3	814.575	41,8
Ekspress Lotek	60.084	3,9	3.225	0,2	-	-
Zakłady Specjalne	21.011	1,3	19.292	1,1	20.578	1,1
Multi Lotek	894.808	57,6	899.300	50,7	1.055.211	54,2
Numerek	-	-	84.107	4,7	47.026	2,4
Joker	-	-	-	-	9.358	0,5
Razem	1.552.465	100,0	1.772.816	100,0	1.946.748	100,0

Największe przychody w grach liczbowych w strukturze przychodów osiągają gry liczbowe: Duży Lotek, który prowadzony jest od 1957 r., oraz Multi Lotek, który został wprowadzony w 1996 r. Pozostałe gry stanowią zaledwie kilkuprocentową wartość sprzedaży w grach liczbowych.

- **loterie pieniężne**

W 1998 r. sprzedaż w loteriach pieniężnych wykazała tendencję spadkową, a w 1999 r. sprzedaż z loterii pieniężnych w stosunku do 1998 r. wzrosła o 347,4%. Tak znaczny wzrost sprzedaży w loteriach pieniężnych jest wynikiem organizowania loterii pieniężnych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o.

W strukturze sprzedaży loterii pieniężnych urządzanych na terenie kraju w 1999r., loterie pieniężne urządzane przez PML Sp. z o.o. stanowią 14,5%, a loterie urządzane przez Totalizator Sp. z o.o. 85,5%.

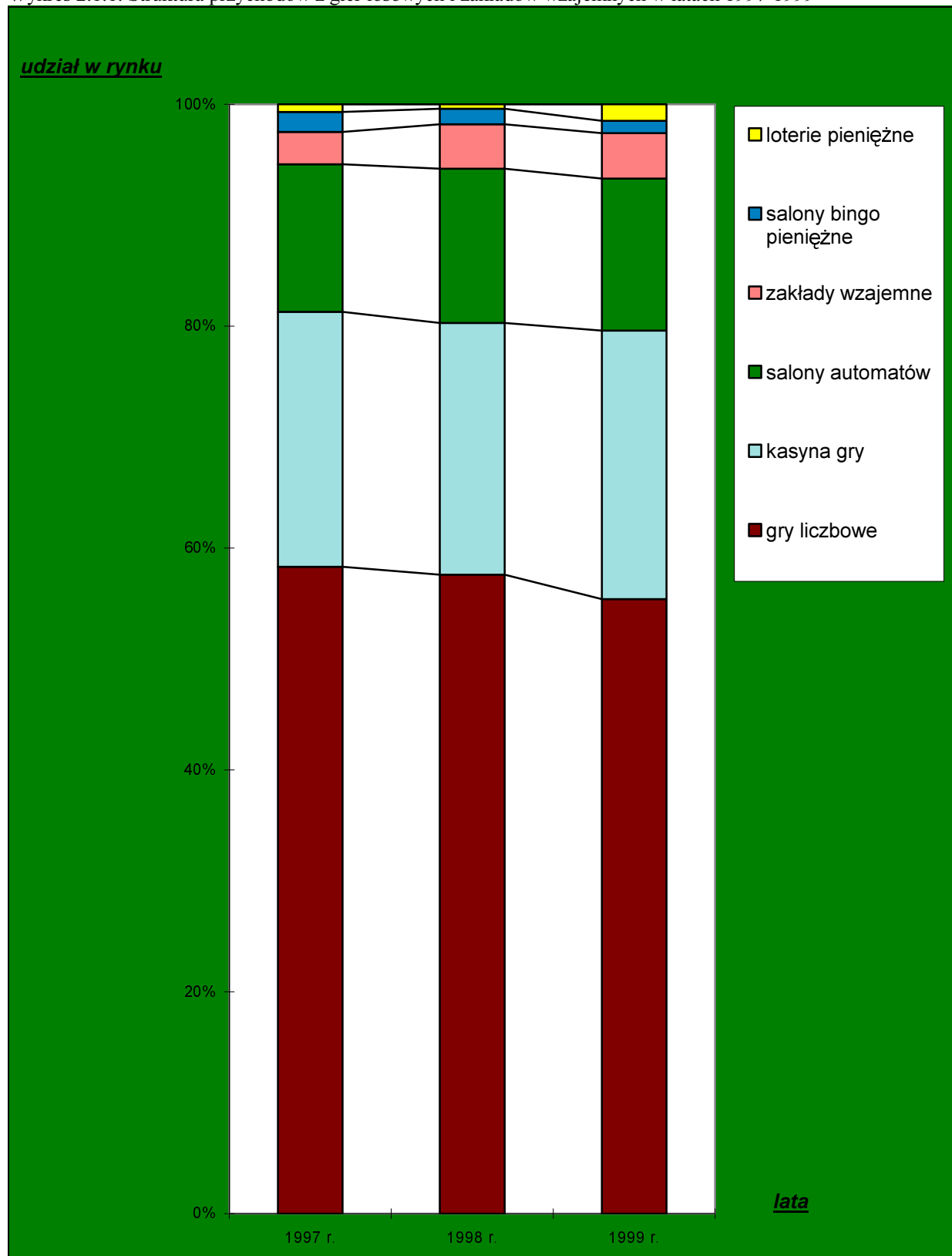
- **bingo pieniężne**

1999 r. był kolejnym rokiem spadku zainteresowania grą bingo pieniężne w Polsce, zarówno po stronie popytu jak i podaży. Podmioty gospodarcze nie są zainteresowane rozwojem tego segmentu rynku, o czym świadczy dalszy spadek liczby funkcjonujących ośrodków gier.

Tabela 2.1.4 Liczba ośrodków gier

	1997r.	1998r.	1999r.
Salony gier bingo pieniężne	16	12	10

Wykres 2.1.1. Struktura przychodów z gier losowych i zakładów wzajemnych w latach 1997-1999

2.2. Przychody z gier w podziale na podmioty

Tabela 2.2.1. Przychody z gier podmiotów działających na podstawie *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* w podziale na podmioty (w tys. zł.)

Nazwa podmiotu	1997 r.	1998 r.	1999 r.	Dynamika zmian 1998/1997 (w %)	Dynamika zmian 1999/1998 (w %)
1. Totalizator Sportowy	1.552.465	1.772.816	1.992.511	14,2	12,4
2. Casinos Poland	312.180	338.683	400.150	8,5	18,1
3. Zjedn.Przedsięb.Rozrywk.	246.491	275.982	325.853	12,0	18,1
4. Orbis Casino	193.557	217.300	234.025	12,3	7,7
5. Progaz Queen's Casino	59.368	69.168	66.180	16,5	(4,3)
6. Totolotek S.A	38.959	57.754	55.458	48,2	(4,0)
7. Filmotechnika	45.697	57.731	64.228	26,3	11,3
8. Casino Polonia Wrocław	19.009	56.746	99.734	198,5	75,8
9. Służewiec-TWK	29.085	36.818	40.824	26,6	10,9
10. Estrada Polska	16.758	33.915	43.007	102,4	26,8
11. Casino Centrum	35.242	30.951	31.856	(12,2)	2,9
12. Biss International	28.335	27.201	23.960	(4,0)	(11,9)
13. Bingo Centrum	22.864	24.617	26.556	7,7	7,9
14. Profesjonal	5.820	14.200	33.029	144,0	132,6
15. Golden Play	12.090	13.793	14.795	14,1	107,3
16. Polski Monopol Loteryjny	18.238	11.968	7.783	(34,4)	(35,0)
17. Star Typ Sport	1.018	9.563	15.124	839,4	58,1
18. Jackpol	12.315	8.324	10.567	(62,4)	26,9
19. Budo-Instal	5.353	5.398	2.949	0,8	(45,3)
20. Finkorp	66	4.840	12.379	7233,3	155,8
21. Grand	1.613	4.477	5.800	177,1	29,6
22. Betako	3.515	3.940	5.288	12,1	34,2
23. Synchron	1.938	748	246	(61,4)	(67,1)
24. Fortuna	-	115	2.160	-	1.778,3
25. Casino Lubuszanin	0	0	2.041	-	-
26. Bingo Śląsk	60	-	-	-	-
27. Dipol Alfa	211	-	-	-	-
RAZEM	2.662.247	3.077.048	3.516.503	15,6	14,3

Wzrost dynamiki sprzedaży w latach 1998-1999 w niektórych podmiotach gospodarczych znacznie ponad przeciętną na rynku gier losowych i zakładów wzajemnych spowodowany był przede wszystkim wzrostem liczby ośrodków gier oraz punktów przyjmowania zakładów:

- Casino Polonia Wrocław Sp. z o.o. – w 1998r. prowadziła działalność w 6, a w 1997r. w 4 ośrodkach gier,
- Star Typ Sport Sp. z o.o. – w 1998r. prowadziła działalność w 31, a w 1997r. w 7 punktach przyjmowania zakładów,
- Finkorp Sp. z o.o. – w 1998r. prowadziła działalność w 8, a w 1997r. w 1 ośrodku gier,
- Fortuna Sp. z o.o. – rozpoczęła działalność w grudniu 1998r.

W latach 1998-1999 dynamika sprzedaży z loterii pieniężnych w PML wykazuje tendencje spadkowe. Spadek przychodów z loterii pieniężnych w 1999r. spowodowany był m.in. likwidacją kilku loterii pieniężnych.

Ponadto na spadek sprzedaży z loterii pieniężnych w PML miało wpływ rozpoczęcie działalności w zakresie loterii pieniężnych przez Totalizator Sportowy.

W 1999 r. 25 podmiotów prowadziło działalność na podstawie *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* w tym:

- a) 19 podmiotów w oparciu o uzyskane zezwolenia prowadziło działalność w 201 ośrodkach gier w tym:
 - w 159 salonach automatów losowych,
 - w 10 salonach bingo pieniężne,
 - w 32 kasynach gry,
- b) 5 podmiotów w oparciu o uzyskane zezwolenia prowadziło działalność w zakresie zakładów wzajemnych,
- c) 2 podmioty prowadziły działalność w zakresie gier losowych stanowiących monopol państwa tj. w grach liczbowych i loteriach pieniężnych (PML Sp. z o. o w zakresie loterii pieniężnych a Totalizator Sportowy Sp. z o.o. w zakresie gier liczbowych i loterii pieniężnych).

Tabela 2.2.2. Struktura przychodów w ujęciu podmiotowym (w %)

Nazwa podmiotu	1997 r.	1998 r.	1999 r.
1. Totalizator Sportowy	58,31	57,71	56,65
2. Casinos Poland	11,73	11,00	11,37
3. Zjedn.Przedsięb.Rozrywk.	9,26	8,96	9,27
4. Orbis Casino	7,27	7,06	6,66
5. Progaz Queen's Casino	2,23	2,24	1,88
6. Totolotek S.A	1,45	1,87	1,58
7. Filmotechnika	1,72	1,87	1,83
8. Casino Polonia Wrocław	0,71	1,85	2,84
9. Służewiec- TWK	1,09	1,20	1,16
10. Estrada Polska	0,65	1,11	1,22
11. Casino Centrum	1,32	1,00	0,91
12. Biss International	1,05	0,85	0,68
13. Bingo Centrum	0,86	0,80	0,76
14. Profesjonal	0,24	0,46	0,94
15. Golden Play	0,46	0,45	0,42
16. Polski Monopol Loteryjny	0,69	0,37	0,22
17. Star Typ Sport	0,03	0,30	0,43
18. Jackpol	0,47	0,26	0,30
19. Budo-Instal	0,21	0,18	0,08
20. Finkorp	0,00	0,16	0,35
21. Grand	0,06	0,15	0,17
22. Betako	0,12	0,13	0,15
23. Synchron	0,06	0,02	0,01
24. Fortuna	-	0,00	0,06
25. Casino Lubuszanie	0,00	0,00	0,06
26. Bingo Śląsk	0,00	-	-
27. Dipol Alfa	0,01	-	-
Razem	100,00	100,00	100,00

Na rynku gier losowych i zakładów wzajemnych na dzień 31.12.1998 r. działalność na podstawie udzielonych przez Ministra Finansów zezwoleń prowadziło 25 podmiotów, natomiast na dzień 31.12.1999 r.- 23 podmioty.

Podmioty prowadzące w 1999 r. działalność na podstawie ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych w poszczególnych rodzajach gier:

a) monopol państwa

- gry liczbowe- Totalizator Sportowy Sp. z o.o.,
- loterie pieniężne- Polski Monopol Loteryjny Sp. z o.o. oraz Totalizator Sportowy Sp. z o.o.,

b) zakłady wzajemne - Betako Sp. z o.o., Profesjonal Sp. z o.o., Służewiec TWK Sp. z o.o., Star Typ Sport Sp. z o.o., Totolotek S.A.,

c) gry losowe urządzane w kasynach gry - Casino Centrum Sp. z o.o, Casinos Poland Sp. z o.o., Casino Polonia Wrocław Sp. z o.o., Jackpol Sp. z o.o, Orbis Casino Sp. z o.o. (82,2% przychodów ogółem podmiotu stanowią przychody z kasyn), Progaz Queen`s Casino Sp. z o.o., ZPR S.A. (14,7% przychodów ogółem podmiotu stanowią przychody z kasyn), Casino Lubuszanin,

d) gry losowe urządzane w salonach automatów losowych - ZPR S.A. (82,9% przychodów ogółem podmiotu stanowią przychody z salonów automatów), Filmotechnika Sp. z o.o., Estrada Polska Sp. z o.o., Orbis Casino Sp. z o.o. (17,8% przychodów ogółem podmiotu stanowią przychody z salonu automatów), Bingo Centrum Sp. z o.o., Golden Play Sp. z o.o., Grand Sp. z o.o., Finkorp Sp. z o.o., Fortuna Sp. z o.o.,

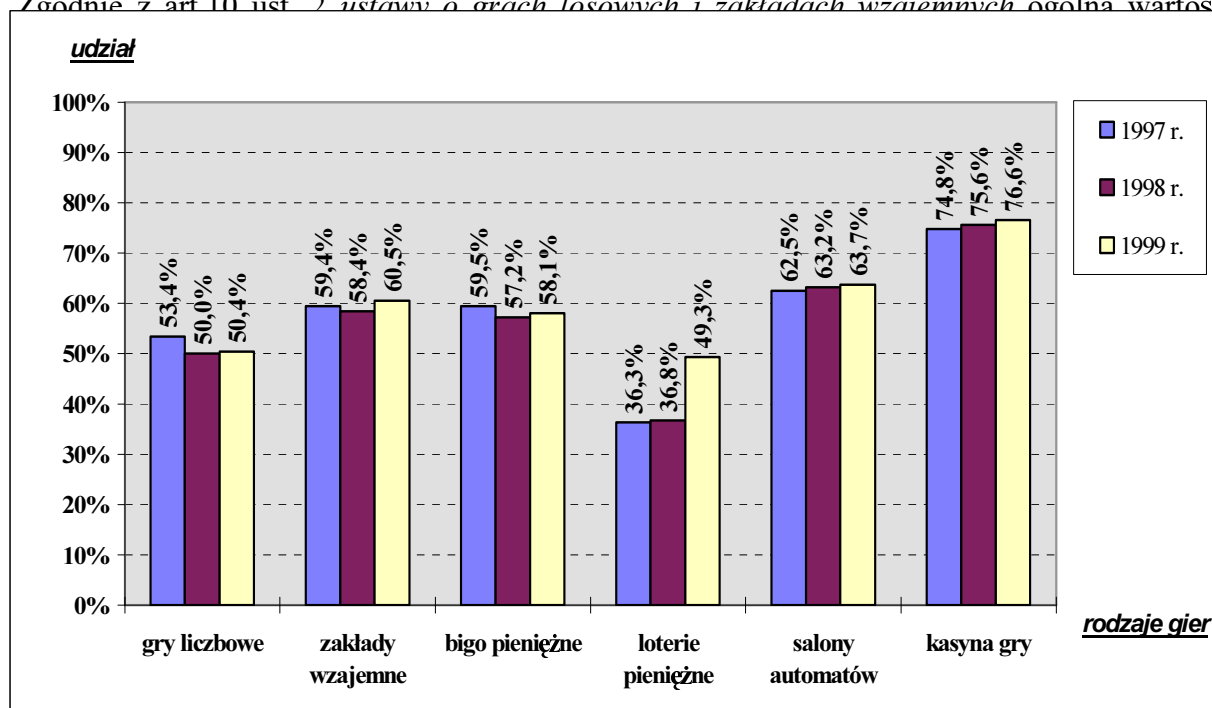
e) gry losowe urządzane w salonach bingo pieniężne - Biss International Sp. z o.o., Budo-Instal Sp. z o.o., Synchron S.A., ZPR S.A. (2,4% przychodów ogółem podmiotu stanowią przychody z bingo pieniężnego), Totolotek S.A. (8% przychodów ogółem podmiotu stanowią przychody z bingo pieniężnego)

Podmioty osiągające największe przychody w poszczególnych rodzajach gier (bez gier stanowiących monopol państwa) :

- salony automatów losowych- ZPR S.A.,
- kasyna gry- Casinos Poland Sp. z o.o.,
- salony bingo pieniężne- Biss International Sp. z o.o.,
- zakłady wzajemne- Totolotek S.A.,

Wykres 2.2.1. Udział wygranych w przychodach z gier losowych i zakładów wzajemnych w podziale na rodzaje gier w latach 1997-1999

Zgodnie z art 10 ust. 2 ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych ogólna wartość

- w 1997 r.- 7%,
- w 1998 r.- 5,4% (na 151 salonów automatów 47 nie osiągnęło progu rentowności*),
- w 1999 r. - 6,2% (na 159 salonów automatów 54 nie osiągnęły progu rentowności*),

b) w kasynach gry:

- w 1997 r.- 5%,
- w 1998 r.- 3,4% (na 30 kasyn 10 nie osiągnęło progu rentowności*),
- w 1999 r.- 3,% (na 32 kasyna 10 nie osiągnęło progu rentowności*),

c) w salonach bingo pieniężne:

w latach 1997-1999 nie osiągano progu rentowności,

d) w zakładach wzajemnych:

w latach 1997-1998 oscylowała w granicach progu rentowności*, a w 1999 r. rentowność sprzedaży była ujemna; największe straty na działalności gospodarczej poniosła spółka Służewiec Tory Wyścigów Konnych w Warszawie Sp. z o.o.,

e) w grach liczbowych:

- w 1997 r.- 8%,
- w 1998 r.- 10%,
- w 1999 r.- 12%,

f) w loteriach pieniężnych:

- w 1997 r.- 2%,
- w 1998 r.- 3%,
- w 1999 r. - 15,4% (Totalizator Sportowy Sp. z o.o. -18,4%, natomiast w PML Sp. z o.o. sprzedaż nie osiągnęła progu rentowności).

* wynika to m.in. z dużej liczby nowo wydanych zezwoleń oraz z wysokich nakładów inwestycyjnych poniesionych przez podmioty. Wysokie nakłady inwestycyjne związane są z kosztami poniesionymi przy otwieraniu ośrodków gier takimi jak: zakupy urządzeń do gier losowych, opłaty za wydane zezwolenia, przeprowadzone egzaminy i wydane świadectwa zawodowe, koszty remontów i adaptacji pomieszczeń przeznaczonych na ośrodki gier i punkty przyjmowania zakładów wzajemnych.

Tabela 2.3.1. Kapitały własne i zysk brutto spółek prowadzących działalność w latach 1997-1999 (w tys. zł.)

L.p.	Podmiot	Kapitały własne na dzień 31.12.1997 r.	Kapitały własne na dzień 31.12.1998 r.	Kapitały własne na dzień 31.12.1999 r.	Zysk (strata) brutto w 1999r.
1.	Totalizator Sportowy Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	141.143 60.882	272.408 115.000	368.062 115.000	246.793
2.	Polski Monopol Loteryjny Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	2.009 1	1.978 1	1.584 1.400	(154)
3.	Casinos Poland Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	11.228 2.500	14.041 2.500	13.081 2.500	7.896
4.	Casino Polonia Wrocław Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	2.249 2.501	2.554 2.501	3.357 2.501	1.292
5.	Casino Centrum Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	4.325 2.505	3.378 2.505	3.668 2.505	1.292
6.	Orbis Casino Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	8.556 2.592	7.640 2.592	7.595 2.592	3.407
7.	Zjedn. Przedsięb. Rozrywkowe Kapitały własne: w tym: - kapitał akcyjny	26.153 2.520	26.838 2.520	27.883 2.520	5.918
8.	Progaz Queenss Casino Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	4.432 5.020	3.509 10.000	1.890 10.000	(1.709)
9.	Jackpol Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	1.163 2.520	727 2.520	739 2.520	13
10.	Casino Lubuszanie Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	-	-	1.581 2.500	(515)
11.	Bingo Centrum Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	2.701 3.424	2.922 3.424	3.102 3.424	755
12.	Estrada Polska Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	2.589 2.711	3.406 3.225	3.463 3.225	529
13.	Golden Play Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	1.544 1.500	1.804 1.500	1.866 1.500	585
14.	Filmotechnika Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	2.180 1.500	3.221 2.015	4.219 1.899	1.755
15.	Grand Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	1.903 1.898	2.268 2.500	1.601 2.500	(711)
16.	Finkorp Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	3.303 1.560	2.924 1.560	3.941 1.560	880
17.	Fortuna Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	-	1.596 1.510	1.719 1.510	111
18.	Biss International Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	1.885 1.500	2.109 1.500	1.931 1.500	(178)
19.	Totolotek Kapitały własne: w tym: - kapitał akcyjny	3.294 2.000	3.940 2.000	3.987 2.000	1.014
20.	Służewiec Tory Wyścigów Konnych Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	2.196 2.017	998 2.017	(3.412) 2.017	(4.410)
21.	Profesjonal Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	(35) 1.716	478 1.716	683 1.716	218
22.	Betako Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	838 1.500	302 1.500	138 1.500	(163)

23.	Star Typ Sport Kapitały własne: w tym: - kapitał zakładowy	988 1.500	359 1.500	(548) 1.500	(907)
24.	Synchron Kapitały własne: w tym: - kapitał akcyjny	2.854 1.500	2.588 1.500	-	-
25.	Budo-Instal Kapitały własne w tym: - kapitał zakładowy	1.972 1.502	1.880 1.502	-	-
	Razem – Kapitały własne: w tym: - kapitały podstawowe	229.470 106.879	363.868 169.108	452.130 169.889	263.711

Obowiązek ustawowy w zakresie posiadania kapitału podstawowego:

- dla spółek posiadających zezwolenie na prowadzenie kasyna gry - 2.500.000 zł,
- dla spółek posiadających zezwolenie na prowadzenie salonu gier w automatach losowych, salonu bingo pieniężne, lub przyjmowania zakładów wzajemnych - 1.500.000 zł.

został spełniony przez wszystkie podmioty rynku gier losowych i zakładów wzajemnych, co przedstawia Tabela 2.3.1.

Zysk brutto w 1999 r. z działalności gospodarczej ww. podmiotów wyniósł 263.711 tys. zł., w tym zysk ze sprzedaży gier losowych i zakładów wzajemnych wyniósł 261.859 tys. zł. Kapitały własne podmiotów:

- w 1998 w stosunku do 1997 r. wzrosły o 58,6%, w tym kapitały podstawowe wzrosły o 58,2%,
- w 1999 r. w stosunku do 1998 r. wzrosły o 24,3%, w tym kapitały podstawowe wzrosły o 0,5%.

2.4. Zabezpieczenie finansowe podmiotów

Ustawa o grach losowych i zakładach wzajemnych nakłada na podmioty obowiązek złożenia zabezpieczenia finansowego w wysokości zależnej od rodzaju prowadzonej działalności.

Wprowadzenie konieczności składania przez podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych zabezpieczeń finansowych ma na celu zapewnienie ochrony interesu finansowego uczestników gier i zakładów oraz zaspokajaniu innych ewentualnych roszczeń, w tym zwłaszcza Skarbu Państwa z tytułu zobowiązań podatkowych.

Wszystkie podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych złożyły wymagane zabezpieczenia finansowe.

Ustawa dopuszcza cztery formy zabezpieczeń:

- zawarcie umowy ubezpieczeniowej z instytucją ubezpieczeniową,
- uzyskanie gwarancji bankowej,
- złożenie właściwej kwoty i jej zablokowanie na rachunku bankowym wskazanym przez Ministra Finansów,
- ustanowienie hipoteki na nieruchomości.

W poszczególnych rodzajach prowadzonej w 1998 r. działalności wybór formy zabezpieczenia przedstawiał się następująco:

1) kasyna gry prowadziło 8 podmiotów:

- 3 podmioty złożyły zabezpieczenia w formie umowy ubezpieczenia,
- 4 podmioty złożyły zabezpieczenia w formie ustanowienia hipoteki na nieruchomości,
- 1 podmiot złożył zabezpieczenie w formie gwarancji bankowej,

2) salony gier w automatach losowych prowadziło 8 podmiotów:

- 4 podmioty złożyły zabezpieczenia w formie umowy ubezpieczenia,
- 3 podmioty złożyły zabezpieczenia w formie ustanowienia hipoteki na nieruchomości,
- 1 podmiot złożył zabezpieczenie w formie gwarancji bankowej,

3) salony gry bingo pieniężne prowadziły 4 podmioty:

- 1 podmiot złożył zabezpieczenie w formie umowy ubezpieczenia,
- 2 podmioty złożyły zabezpieczenia w formie ustanowienia hipoteki na nieruchomości,
- 1 podmiot złożył zabezpieczenie w formie gwarancji bankowej,

4) punkty przyjmowania zakładów bukmacherskich prowadziły 3 podmioty:

- 1 podmiot złożył zabezpieczenie w formie umowy ubezpieczenia,
- 2 podmioty złożyły zabezpieczenia w formie złożenia kwoty na rachunku bankowym wskazanym przez Ministra Finansów.

3. Wpływy do budżetu Państwa z tytułu podatku od gier i opłat

3.1. Wpływy z tytułu podatku od gier w latach 1997-1999

Tabela 3.1.1. Wpływy i dynamika naliczonego podatku od gier w podziale na rodzaje gier

Rodzaj gry	1997 r. (w tys. zł.)	1998 r. (w tys. zł.)	1999 r. (w tys. zł.)	Dynamika 98/97 (w %)	Dynamika 99/98 (w %)
Salony automatów	54.797	61.856	70.104	12,9	13,3
Salony bingo pieniężne	5.098	4.482	3.839	(12,1)	(14,3)
Kasyna gry	55.360	59.916	69.002	8,2	15,2
Gry liczbowe	310.493	354.563	389.350	14,2	9,8
Loterie pieniężne	2.736	1.795	8.031	(34,4)	347,4
Zakłady wzajemne	5.381	9.263	11.193	72,1	20,8
Razem	433.865	491.875	551.519	13,4	12,1

Tabela 3.1.2. Struktura wpływów z tytułu podatku od gier w podziale na rodzaje gier

Rodzaj gry	Udział w podatku od gier całego ryнку w 1997 r. (w %)	Udział w podatku od gier całego ryнку W 1998 r. (w %)	Udział w podatku od gier całego ryнку w 1999 r. (w %)
Salony automatów	12,7	12,6	12,7
Salony bingo pieniężne	1,2	0,9	0,7
Kasyna gry	12,7	12,2	12,5
Gry liczbowe	71,6	72,0	70,6
Loterie pieniężne	0,6	0,4	1,5
Zakłady wzajemne	1,2	1,9	2,0

Od 1 stycznia 1997 r. obowiązują następujące stawki podatku od gier*:

- dla gier urządzanych w kasynach gry - 5 progów podatkowych ze stawkami podatkowymi od 25% do 50%,
- dla gier w automatach losowych - 4 progi podatkowe ze stawkami podatkowymi od 30% do 60%,
- dla gry bingo pieniężne, bingo fantowe oraz loterii fantowych 10%,
- dla gier liczbowych 20%,
- dla loterii pieniężnej 15%,
- dla zakładów wzajemnych 10%, przy czym na prowadzenie działalności w zakresie zakładów wzajemnych na sportowe współzawodnictwo zwierząt na podstawie zezwoleń udzielonych wyłącznie na ich urządzenie -2%.

* ustawa z dnia 26 maja 2000r. o zmianie ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 70, poz. 816) wprowadza 45-% podatek liniowy od gier urządzanych w kasynach i salonach gry na automatach.

Tabela 3.1.3. Podatek i struktura podatku od gier w podziale na podmioty

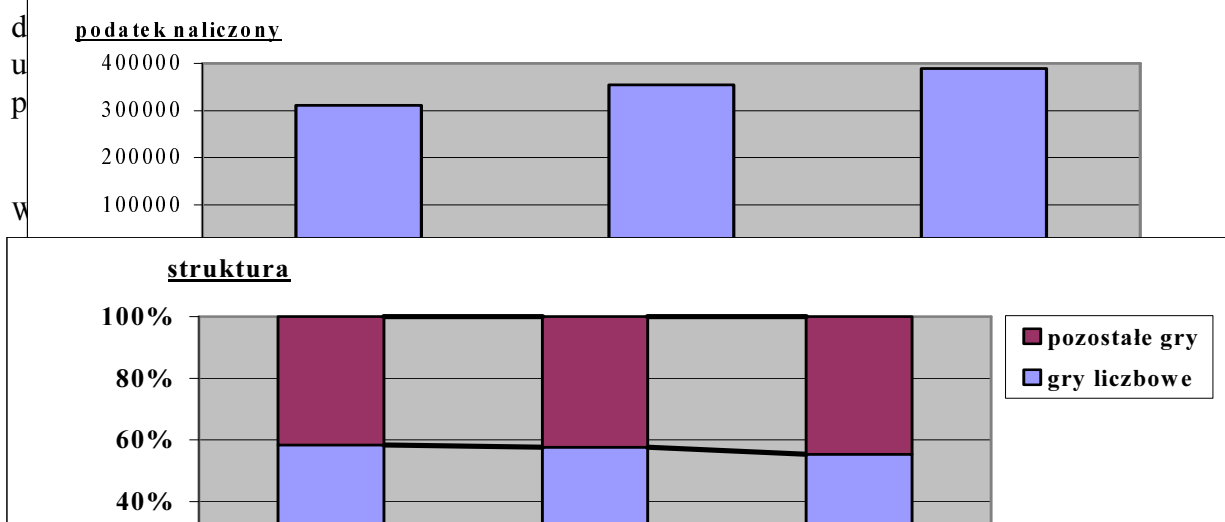
Nazwa podmiotu	1997r. (w tys. zł.)	Strukt. (w %)	1998r. (w tys. zł.)	Strukt. (w %)	1999r. (w tys. zł.)	Strukt. (w %)
1.Totalizator Sportowy	310.493	71,6	354.563	72,1	396.214	71,8
2.Zjedn.Przedsięb.Rozrywk.	38.616	8,9	40.599	8,2	45.868	8,3
3.Casinos Poland	32.642	7,5	35.643	7,2	39.696	7,2
4.Orbis Casino	20.000	4,6	21.577	4,4	21.382	3,9
5.Filmotechnika	5.685	1,3	6.931	1,4	7.821	1,4
6.Progaz Queen's Casino	4.140	1,0	4.154	0,8	4.327	0,8
7.Totolotek - S.A.	3.788	0,9	5.775	1,2	5.546	1,0
8.Biss International	2.885	0,7	2.720	0,6	2.396	0,4
9.Bingo Centrum	2.865	0,7	3.108	0,6	3.675	0,7
10.Casino Centrum	2.783	0,6	2.068	0,4	2.294	0,4
11.Polski Monopol Loteryjny	2.736	0,6	1.795	0,4	1.167	0,2
12.Casino Polonia Wrocław	1.865	0,4	3.324	0,7	6.570	1,2
13.Estrada Polska	1.612	0,4	3.470	0,1	4.609	0,8
14.Budo-Instal	732	0,2	461	0,1	251	0,1
15.PTWK - Służewiec	582	0,1	736	0,1	818	0,1
16.Profesjonał	582	0,1	1.420	0,3	3.303	0,6
17.Jackpol	529	0,1	415	0,1	446	0,1
18.Golden Play	523	0,1	852	0,2	974	0,2
19.Betako	327	0,1	376	0,1	458	0,1
20.Synchron	194	0,1	75	0	25	0
21.Grand	146	0	303	0,1	342	0,1
22.Star Typ Sport	102	0	956	0,2	1.512	0,3
23.Finkorp	7	0	543	0,1	1.420	0,3
24.Fortuna	0	0	11	0	222	0
25.Casino Lubuszanin	0	0	0	0	183	0
26.Dipol Alfa	0	0	0	0	0	0
27.Bingo Śląsk	0	0	0	0	0	0
R a z e m	433.865	100,0	491.875	100,0	551.519	100,0

Podatek od gier w poszczególnych rodzajach gier na przestrzeni lat 1997-1999 kształtował się następująco:

- gry liczbowe

Wykres 3.1.1. Naliczony podatek od gier w grach liczbowych (w tys. zł.)

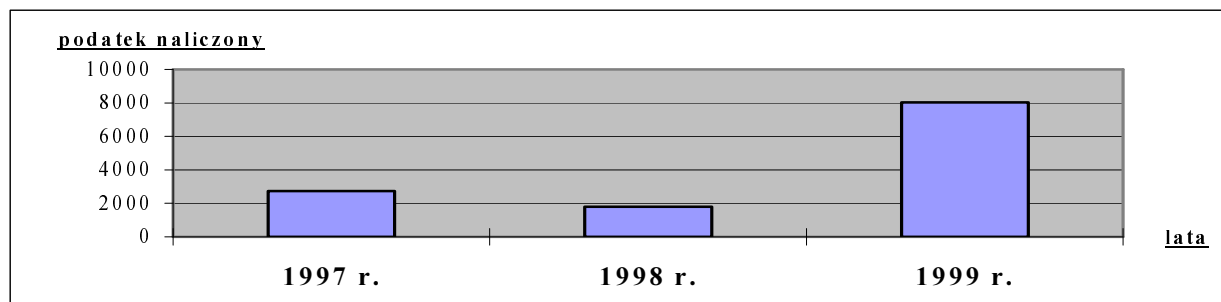
Największy rozwój tego segmentu rynku przypadł na lata 1997-1998. Mimo, że zarówno

- **loterie pieniężne**

W związku z tym, że przychody w 1998 r. w loteriach pieniężnych wykazały tendencję spadkową w stosunku do lat ubiegłych, wpływy do budżetu państwa z tytułu podatku od gier z loterii pieniężnych również spadły, co przedstawia Wykres 3.1.3. Wzrost podatku od gier w loteriach pieniężnych w 1999 r. jest pochodną rosnących przychodów, jakie odnotowali operatorzy tego rodzaju gier. Znaczny wzrost sprzedaży w loteriach pieniężnych jest wynikiem rozpoczęcia działalności w zakresie loterii pieniężnych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o.

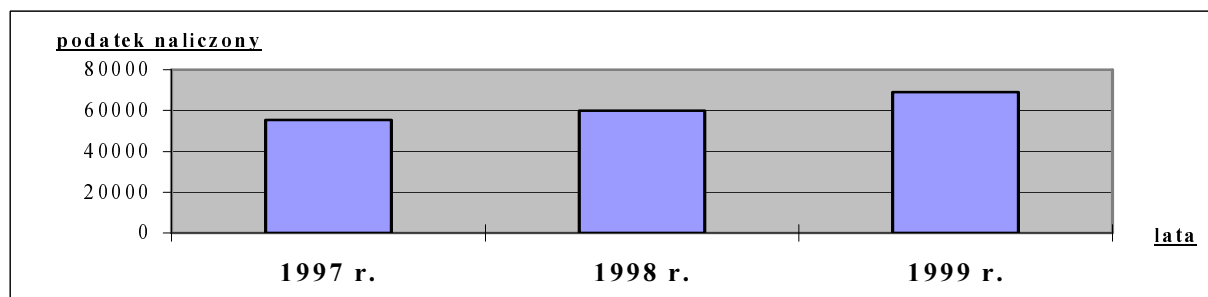
Wykres 3.1.3. Naliczony podatek od gier z loterii pieniężnych (w tys. zł.)

- **kasyna gry**

Podatek od gier w kasynach gry po nowelizacji ustawy w 1997 r. stanowił 35,9% podstawy opodatkowania, w 1998 r. 35,2% natomiast w 1999 r. 34,6%. Mimo spadku realnej stawki podatku od gier ogólne wpływy do budżetu państwa z tytułu podatku od gier z kasyn gry wzrosły o 15,2% (Wykres 3.1.4). Na wzrost ten wpłynęła liczba ośrodków gier - w 1997 r. działalność w kasynach gry prowadzona była w 26, w 1998 r. w 30, a w 1999 r. w 32 ośrodkach gier.

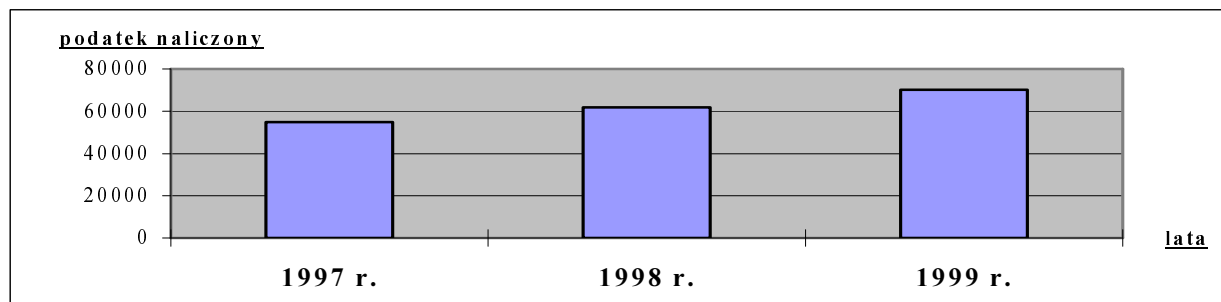
Wykres 3.1.4. Naliczony podatek od gier urządzanych w kasynach gry (w tys. zł.)

- **salony gier w automatach losowych**

Po nowelizacji ustawy w 1997 r. podatek od gier w salonach gier w automatach losowych stanowił 41,3% podstawy opodatkowania, w 1998 r. 39,4%, natomiast w 1999 r. 40,2%. Kwota naliczonego podatku od gier urządzanych w salonach gier w automatach losowych wzrosła w 1999 r., w porównaniu do roku poprzedniego o 13,3% (Wykres 3.1.5), na co niewątpliwie wpłynął wzrost liczby ośrodków (w 1998r. wzrost liczby salonów o 24,8%, a w 1999r. o 5,2%).

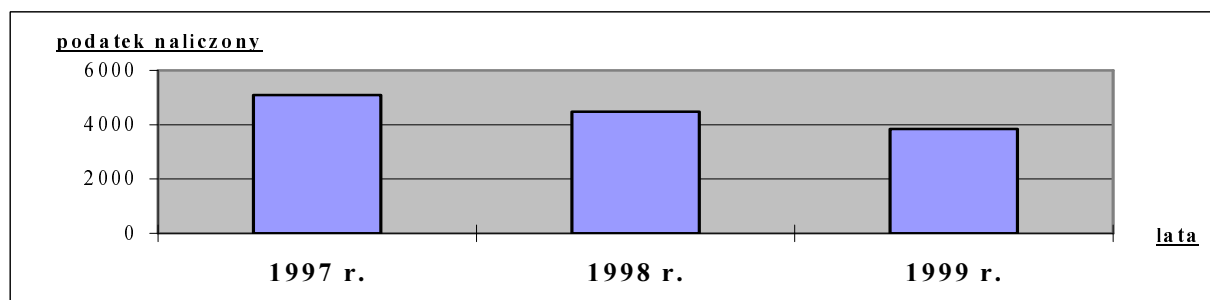
Wykres 3.1.5. Naliczony podatek od gier urządzanych w salonach gier w automatach losowych (w tys. zł.)

- **salony bingo pieniężne**

Działalność w zakresie salonów bingo pieniężne cechuje wyraźna tendencja spadkowa w odniesieniu do przychodów, jak również wpływów do budżetu państwa z tytułu podatku od gier (Wykres 3.1.6.).

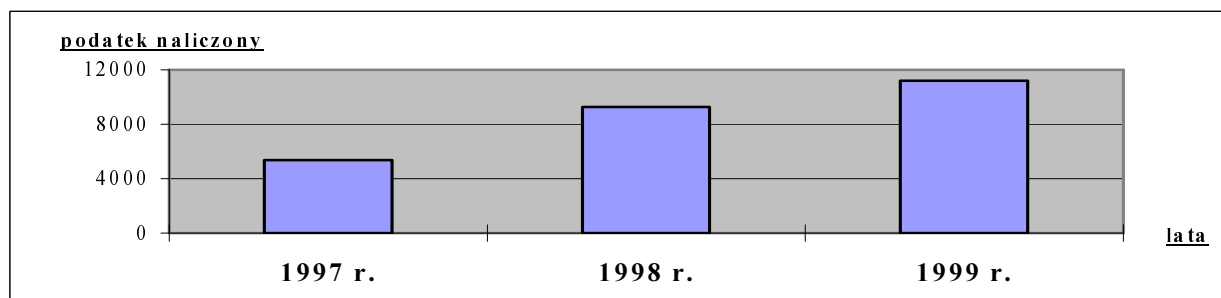
Wykres 3.1.6. Naliczony podatek od gier urządzanych w salonach bingo pieniężne (w tys. zł.)

- **zakłady wzajemne**

Wpływy do budżetu państwa z tytułu podatku od gier z zakładów wzajemnych od 1997 r. rosną (Wykres 3.1.7.)

Wykres 3.1.7. Naliczony podatek od gier z działalności prowadzonej w zakresie zakładów wzajemnych (w tys. zł.)

3.2. Wpływy z opłat za zezwolenia, egzaminy i świadectwa zawodowe w 1999 r.

Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych opłaty za zezwolenia, egzaminy, świadectwa zawodowe stanowią dochód budżetu państwa i są wpłacane na wyodrębniony rachunek Ministra Finansów.

W 1999r. wpływy na wyodrębniony rachunek Ministra Finansów z tytułu wydanych bądź przedłużonych zezwoleń oraz egzaminów i wydania świadectw zawodowych wyniosły **10.225.469,35 zł.**

W związku z art. 39 ust. 3 i art. 39 ust. 5 ustawy, zarządzeniem Nr 62/97 Ministra Finansów z dnia 31 grudnia 1997 r. został utworzony środek specjalny, stanowiący 10% opłat pobieranych na podstawie *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych*.

Na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy ze środka specjalnego pokrywane są koszty zakupu specjalistycznego sprzętu i wyposażenia oraz szkoleń, zapewniających zwiększenie skuteczności nadzoru i kontroli podmiotów urządzających gry losowe i zakłady wzajemne.

Z ww. źródła mogą być również pokrywane koszty dodatkowych badań dokumentów przedstawionych przez wnioskodawców i koszty weryfikacji podmiotów urządzających gry losowe i zakłady wzajemne, zleconych przez Ministra Finansów wyspecjalizowanym instytucjom (art. 39 ust. 4).

Stan środka specjalnego do wykorzystania w 1999 r. wyniósł **912 tys. zł.** Wydatkowano w 1999 r. kwotę **79 tys. zł.**, w tym na:

- zakupy inwestycyjne - 74 tys. zł,
- materiały i wyposażenie - 5 tys. zł.

Nadwyżka środków obrotowych środka specjalnego w wys. **833 tys. zł.** zgodnie z § 8 ust. 5 *rozporządzenia* Ministra Finansów z dnia 8 maja 1991 r. w *sprawie środków specjalnych jednostek budżetowych* (Dz.U. Nr 42, poz. 184, z późn. zm.) została przekazana do budżetu Państwa.

Stan środka specjalnego na koniec 1999 r. wyniósł **4 tys. zł.**

4. Kontrola i nadzór nad rynkiem gier losowych i zakładów wzajemnych w 1999 r.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 2 *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* Minister Finansów sprawuje nadzór i kontrolę nad działalnością podmiotów urządzających i prowadzących gry losowe lub zakłady wzajemne w zakresie zgodności tej działalności z przepisami ustawy, udzielonym zezwoleniem oraz regulaminem gry losowej lub zakładu wzajemnego.

Minister Finansów wykonuje nadzór i kontrolę przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych, aparat kontroli skarbowej oraz izby skarbowe.

Kontrola i nadzór sprawowana jest przez:

- a) wykonywanie przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych kontroli w podmiotach prowadzących działalność w oparciu o zezwolenie Ministra Finansów,
- b) wykonywanie przez inspektorów kontroli skarbowej właściwych urzędów kontroli skarbowej kontroli kompleksowych obejmujących całokształt działań gospodarczych prowadzonych przez podmioty gospodarcze urządzające gry losowe i zakłady wzajemne,
- c) sprawowanie przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych nadzoru nad izbami skarbowymi w zakresie wydawania przez te izby zezwoleń na urządzenie loterii promocyjnych i fantowych oraz bingo fantowego na obszarze najwyżej czterech sąsiadujących ze sobą województw,
- d) wykonywanie przez pracowników właściwych izb skarbowych kontroli prawidłowości urządzania loterii fantowych, gry bingo fantowe i loterii promocyjnych, zgodnie z lokalnym terytorialnym zasięgiem urządzania tych gier i miejscem wydania decyzji zezwalającej,
- e) wypełnianie przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych obowiązku stałej współpracy z innymi organami państwowymi w zakresie nadzoru rynku gier losowych,
- f) wykonywanie przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych nadzoru i kontroli w ramach prowadzonej procedury koncesyjnej poprzez weryfikację przedstawionych dokumentów w postępowaniu administracyjnym.

Celem kontroli prowadzonych przez pracowników Ministerstwa Finansów, na podstawie *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych*, jest badanie czy podmiot, któremu udzielono zezwolenia nie narusza przepisów ustawy, nie uchybia przepisom regulaminów i nie narusza warunków określonych w zezwoleniu.

Celem kontroli prowadzonych przez aparat skarbowy jest :

- zapewnienie wykonywania zobowiązań podatkowych i dokonywanie wpłat innych należności stanowiących dochód budżetu państwa,
- badanie zgodności prowadzonej przez podmioty działalności z przepisami *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych*.

Procedura kontroli prowadzonych przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych w ośrodkach gier i w siedzibach podmiotów gospodarczych przewiduje stosowanie następujących administracyjnych środków dyscyplinujących:

- wydanie decyzji administracyjnej polecającej usunięcie nieprawidłowości zgodnie z art. 52 ust. 1 *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych*,

- skierowanie do właściwego urzędu skarbowego zawiadomienia o popełnionym przestępstwie karnym skarbowym, określonym w art. 120 *ustawy karnej skarbowej*.*
- w przypadku niezastosowania się podmiotu do wydanego polecenia lub powtórnego wystąpienia nieprawidłowości związanych z naruszaniem ustawy, regulaminu lub zezwolenia, Minister Finansów zgodnie z art. 52 ust. 2 pkt. 1 *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* cofa zezwolenie.

W 1999 r. Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych skontrolował 46 ośrodków gier, 10 punktów przyjmowania zakładów wzajemnych oraz wykonał 7 kontroli w siedzibach podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie gier losowych lub zakładów wzajemnych (Załącznik nr 2). Badano organizację ośrodków gier, punktów przyjmowania zakładów wzajemnych, zarządzanie loterii promocyjnych oraz zawieranie zakładów wzajemnych w zakresie zgodność działalności z przepisami ustawy, udzielonym zezwoleniem i regulaminem gry losowej i zakładu wzajemnego.

Tabela 4.1.1. Liczba kontroli wykonanych w 1998 i 1999 r. (liczba kontroli przeprowadzonych przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych Ministerstwa Finansów, Urzędy Kontroli Skarbowej i Izby Skarbowe).

Instytucje dokonujące kontroli	Liczba kontroli	
	1998 r.	1999 r.
Ministerstwo Finansów (Departament GL)	19	63
Urzędy Kontroli Skarbowej	14	14
Izby Skarbowe	24	36

W wyniku przeprowadzonych kontroli w ośrodkach gier stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak niezależnego od sieci ogólnodostępnej zapasowego źródła energii elektrycznej oraz instalacji przeciwzakłóceńowych zapewniających ciągły i niezakłócony przebieg gier,
- brak poświadczenia we właściwym urzędzie skarbowym rejestru wydanych zaświadczeń o wygranych,
- brak świadectw rejestracyjnych urządzeń do gier,
- brak wymaganych świadectw zawodowych,
- brak rejestru wydanych zaświadczeń o wygranych,
- brak wyznaczonej w regulaminie gry wysokości kwoty do natychmiastowej wypłaty wygranych,
- niezgodność liczby eksploatowanych urządzeń do gry z liczbą określoną w zezwoleniu,
- brak osoby prowadzącej bieżącą obserwację rejestrowanych czynności na monitorach, upoważnionej przez sprawującego nadzór nad kasynem gry,
- brak zatwierdzonych przez Ministra Finansów regulaminów gier,
- brak wyposażenia automatów losowych w widoczne dla grających informacje, umieszczone w sposób uniemożliwiający ich usunięcie bez uszkodzenia lub zniszczenia automatu, określające: nazwę gry, stawkę za grę, tabele wygranych, opis sterowania grą, oznaczenie ustalone w związku z dopuszczeniem modelu do eksploatacji i użytkowania,
- brak możliwości wykonania dowolnej liczby fotokopii z magnetycznego zapisu obrazu.

*W dniu 17 października 1999r. weszła w życie ustawa z dnia 10 września 1999r. *Kodeks karny skarbowy* (Dz. U. z 1999r. Nr 87, poz. 930), której Rozdział 9 określa przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier losowych i zakładów wzajemnych.

Kontrole Departamentu Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych prowadzone w 1999 r. w podmiotach gospodarczych obejmowały m.in.:

- sposób usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych we wcześniejszych kontrolach,
- badanie sposobów przyjmowania, opisywania i rejestrowania blankietów zawierania zakładów wzajemnych,
- badanie prawidłowości prowadzenia loterii promocyjnych, w tym zasad losowania nagród w kolejnych edycjach, wydawania wygranych i postępowań reklamacyjnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w ośrodkach gier i siedzibach podmiotów gospodarczych podmioty usuwały wskazane przez kontrolujących nieprawidłowości w czasie trwania kontroli lub zaraz po złożeniu stosownych wyjaśnień do protokołu kontroli.

Do właściwych urzędów skarbowych w 1999 r. skierowano 29 zawiadomień o popełnionym przestępstwie z art. 120 oraz 2 z art. 117 *ustawy karnej skarbowej*. Ponadto skierowano 2 pisma z prośbą o przeprowadzenie postępowań wyjaśniających w związku z prawdopodobieństwem naruszenia art. 117 *ustawy karnej skarbowej*. Łączna wysokość kar grzywny wymierzona przez urzędy skarbowe w wyniosła 40.900 zł.

W 1999 r. urzędy kontroli skarbowej wykonały 14 kontroli obejmujących całokształt działań gospodarczych prowadzonych przez podmioty gospodarcze zarządzające gry losowe i zakłady wzajemne (Załącznik nr 3). Kontrolowano działalność prowadzoną w latach 1994-1998.

Wykazano, na podstawie ustaleń przeprowadzonych kontroli, iż skontrolowane podmioty stosują się do przepisów ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. *o grach losowych i zakładach wzajemnych*.

Odstępstwo od przepisów ustalono w trzech spółkach:

- Grand Sp. z o.o., zatrudniała na stanowiskach kierowników salonów gier oraz kasjerów kredytujących osoby nieposiadające świadectw zawodowych, użytkowała automaty do gier losowych, które nie posiadały wydanych w terminie świadectw rejestracji,
- Progaz Queen's Casino Sp. z o.o., nieterminowo wpłacała do urzędu skarbowego opłaty za wstęp do kasyna i podatek od gier oraz nie wniosła opłat za wstęp do kasyna w Białymstoku za jeden miesiąc,
- Unilever Polska S.A. w loterii promocyjnej pn. "Z Luxem na Malediwy" nie wypełniła obowiązku powiadomienia zwycięzców drogą pocztową w terminie 14 dni od dnia losowania nagród oraz przesłania szczegółowych informacji dotyczących odbioru nagrody.

Ponadto, Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych przeprowadził coroczne szkolenie dla pracowników urzędów kontroli skarbowej mające na celu zwiększenie skuteczności wykonywanych kontroli.

W zakresie ustawowego obowiązku sprawowania nadzoru nad izbami skarbowymi Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych w 1999 r.:

- przeprowadził analizę zgodności wszystkich wydanych w 1999 r. przez izby skarbowe decyzji i zatwierdzonych regulaminów gier z wymogami ustawy i aktów wykonawczych,
- przeprowadził ocenę prawidłowości sprawowanego przez izby skarbowe nadzoru i kontroli nad urządzanymi w skali lokalnej grami losowymi dokonując analizy nadesłanej dokumentacji z wykonanych kontroli,

- poinformował wszystkie izby skarbowe o stwierdzonych nieprawidłowościach przy wydawaniu zezwoleń.

Przeprowadzona przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych analiza wydanych przez izby skarbowe decyzji zezwalających i zatwierdzonych regulaminów gier losowych wykazała istnienie nieprawidłowości w zakresie zgodności z wymaganiami zawartymi w *ustawie o grach losowych i zakładach wzajemnych* i *rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 31 stycznia 1997 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* (Dz. U. z 1997 r., Nr 12, poz. 68 z późn. zm.).

Nieprawidłowości w wydanych zezwoleniach na urządzenie loterii promocyjnych dotyczyły:

a) w decyzjach zezwalających:

- błędnego oznaczenia podmiotu oraz rachunku, na który podmioty uzyskujące zezwolenia uiszczają opłaty,
- braku nazwiska osób zarządzających podmiotem zarządzającym loterię,
- braku określania planowanej sprzedaży towarów lub dowodów udziału w loterii,

b) w regulaminach:

- zamiennego stosowania określeń “loteria” i “konkurs”,
- braku wskazania nazwy organu wydającego zezwolenie,
- braku określenia czasu trwania loterii promocyjnej,
- zamiennego stosowania pojęć “reklamacja” i “roszczenie”; braku oddzielnego określenia trybu i terminu składania i rozpatrywania reklamacji oraz określenia terminu przedawnienia roszczeń,
- braku określenia wartości puli nagród.

Nieprawidłowości w wydanych zezwoleniach na urządzenie loterii fantowych oraz w zatwierdzonych regulaminach dotyczyły:

- braku nazwy gry,
- nieokreślenia sposobu ogłaszania wyników,
- nieokreślenia wartości fantów i rodzaju fantów przeznaczonych na nagrody oraz procentowego określenia wartości fantów w stosunku do łącznej ceny przewidzianych do sprzedaży losów.

Ponadto, w wydanych przez Izby Skarbowe decyzjach zezwalających i regulaminach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zatwierdzano regulaminy loterii w formie innej niż decyzja administracyjna,
- w zezwoleniach czas urządzania loterii promocyjnej odbiegał od czasu określonego w zatwierdzonych regulaminach,
- izby skarbowe wydały zezwolenia na urządzenie loterii promocyjnych, podmiotom prowadzącym zakłady wzajemne, co jest sprzeczne z art. 8 ustawy, który stanowi, iż “zabrania się reklamowania na terytorium kraju gier losowych i zakładów wzajemnych

określonych w art. 2 ust. 1 pkt. 4-6 i ust. 2, przez co rozumie się zachęcanie do udziału w grach i zakładach, przekonywanie o ich zaletach, miejscach, w których są urządzone, i możliwościach uczestnictwa”.

W wyniku przeprowadzonej analizy zgodności wszystkich wydanych w 1999 r. przez izby skarbowe decyzji i zatwierdzonych regulaminów gier z wymogami ustawy i aktów wykonawczych do wszystkich izb skarbowych zostało skierowane pismo okólne z wyszczególnieniem stwierdzonych nieprawidłowości i prośbą uwzględnienia ich przy wydawaniu następnych decyzji oraz przy zatwierdzaniu regulaminów gier.

W zakresie sprawowania nadzoru i kontroli nad prawidłowością urządzanych gier losowych w skali lokalnej izby skarbowe przeprowadziły 36 kontroli (Załącznik nr 4).

Wykazano następujące nieprawidłowości:

- brak świadectw zawodowych u osób nadzorujących loterie promocyjne,
- brak zezwolenia na przeprowadzanie loterii promocyjnych,
- zaniżanie wartości puli nagród.

Departament GL udzielił odpowiedzi na 28 skarg uczestników gier losowych i zakładów wzajemnych z zakresu zasad organizowanych gier losowych i konkursów, w których o uzyskaniu wygranej rozstrzygano w drodze losowania, i tak:

- 4 skargi dotyczyły sposobu prowadzenia losowania,
- 1 skarga dotyczyła zmiany regulaminu,
- 4 skargi dotyczyły prowadzenia konkursów,
- 2 skargi dotyczyły braku informacji o przełożeniu meczów,
- 1 skarga dotyczyła jakości odebranej nagrody,
- 5 skarg dotyczyło nieprzestrzegania regulaminów gier,
- 2 skargi dotyczyły loterii pieniężnych,
- 1 skarga dotyczyła aktualizacji instrukcji lottomatu,
- 1 skarga dotyczyła nieprawidłowości w prowadzonych gonitwach na wyścigach konnych,
- 5 skarg dotyczyło nieprawidłowości w prowadzonych ośrodkach gier,
- 2 skargi dotyczyły nie rozlosowania wszystkich nagród w przeprowadzonych loteriach promocyjnych.

Obowiązek w zakresie nadzoru rynku gier losowych Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych realizował również poprzez wspólne działania z urzędami kontroli skarbowej, urzędami skarbowymi i policją, które obejmowały:

- kierowanie wniosków do urzędów kontroli skarbowej, poprzez Departament Kontroli Skarbowej o przeprowadzenie kompleksowych kontroli w podmiotach posiadających zezwolenie Ministra Finansów na urządzenie gier losowych,
- kierowanie zawiadomień o przestępstwie do właściwych urzędów skarbowych w związku z naruszeniem przepisów *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* oraz przepisów wykonawczych wydanych do tej ustawy,
- kierowanie wniosków do prokuratur o przeprowadzenie postępowań dochodzeniowych w związku z uzyskanymi informacjami o prawdopodobieństwie naruszenia przepisów

ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych oraz przepisów wykonawczych wydanych do tej ustawy,

- udzielanie odpowiedzi na pytania prokuratorów, policji, urzędów kontroli skarbowej, izb skarbowych i urzędów skarbowych z zakresu informacji o rynku gier losowych i zakładów wzajemnych oraz składanie wyjaśnień odnośnie wątpliwości dotyczących kwalifikacji badanych gier.

Tematyka omawianych spraw i odpowiedzi obejmowała:

- działania dyscyplinujące rynek gier losowych w zakresie prawidłowości obliczania podatku od gier i odprowadzania innych należności do budżetu państwa,
- działania dyscyplinujące rynek gier losowych w zakresie przestrzegania przepisów *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* oraz warunków zawartych w zezwoleniach i regulaminach,
- zwalczanie nielegalnego urządzania gier w automatach losowych w większości przypadków związane było z wątpliwościami dotyczącymi interpretacyjnych pojęć “automat losowy” oraz “automat zręcznościowy”,
- zwalczanie nieuczciwych praktyk firm wysyłkowych organizujących konkursy,
- przeciwdziałanie organizowaniu tzw. “piramid finansowych” na gruncie gier losowych i zakładów wzajemnych,
- przeciwdziałanie organizowaniu loterii promocyjnych bez wymaganego zezwolenia,
- zwalczanie rozprowadzania na krajowym rynku losów zagranicznych loterii pieniężnych,
- przeciwdziałanie ustawowo zabronionej reklamie gier losowych.

5. Homologacja, świadectwa, egzaminy

5.1. Homologacja i rejestracja urządzeń do gier losowych

Stosownie do art. 16 *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* Minister Finansów w drodze *rozporządzenia z dnia 18 października 1993 r. w sprawie ogólnych warunków urządzania gier losowych i zakładów wzajemnych, warunków dopuszczenia do eksploatacji i użytkowania automatów losowych i innych urządzeń do gier losowych oraz warunków produkcji i sprzedaży kartonów do gry bingo pieniężne* (Dz.U. z 1993 r. Nr 103, poz. 473) określił ogólne warunki urządzania gier losowych i zakładów wzajemnych oraz warunki dopuszczenia do eksploatacji i użytkowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej automatów losowych i innych urządzeń do gier losowych.

W oparciu o przepisy *### 4 i ### 13* ww. rozporządzenia automaty losowe i inne urządzenia do gier losowych mogą być eksploatowane i użytkowane wyłącznie przez podmioty posiadające zezwolenie wydane przez Ministra Finansów, a warunkiem dopuszczenia automatu losowego lub innego urządzenia do gier losowych do eksploatacji i użytkowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uzyskanie świadectwa homologacji oraz świadectwa rejestracji (*### 5* ust.1 i 2).

Minister Finansów wydaje powyższe świadectwa zgodnie z *### 5* ust. 4 rozporządzenia.

Wydanie świadectwa homologacji następuje po przeprowadzeniu badań przez jednostkę upoważnioną przez Ministra Finansów, zwaną dalej jednostką badającą (§ 6.1 rozporządzenia).

Minister Finansów upoważnił do prowadzenia badań homologacyjnych cztery jednostki badające tj.:

- Wojskową Akademię Techniczną (badania prowadzi Zakład Homologacji Jednostki Badającej WAT),
- Politechnikę Warszawską (badania prowadzi Zespół Badawczy Jednostki Badającej ds. Homologacji UGL PW),
- Przemysłowy Instytut Elektroniki,
- Instytut Mechaniki Precyzyjnej.

Minister Finansów zatwierdza opracowane przez jednostkę badającą wymagania techniczne i program badań poprzedzających wydanie świadectwa homologacji (*### 6.3* rozporządzenia).

W 1999 r. upoważnione jednostki badające przedstawiły 70 kompletów (kpl.) opracowanych warunków technicznych i programów badań homologacyjnych automatów losowych i innych urządzeń do gier losowych (WAT - 39 kpl., PW - 30 kpl., PIE - 1 kpl.), z których Minister Finansów zatwierdził 69 kpl. (WAT - 39, PW - 30).

Jednostki badające przeprowadzają badania homologacyjne automatów losowych i innych urządzeń do gier losowych na podstawie zleceń zainteresowanych podmiotów, które ponoszą koszty tych badań (*### 14.3* rozporządzenia).

W 1999 r. do jednostek badających wpłynęły zlecenia na przeprowadzenie badań homologacyjnych od 14 podmiotów (Bingo Centrum Sp. z o.o., Bertelsmann Media Sp. z o.o., Casino Lubuszanie Sp. z o.o., Casino Polonia-Wrocław Sp. z o.o., Casinos Poland Sp. z o.o., Fortuna Sp. z o.o., Gorączka Złota S.A., Grand Sp. z o.o., Novo-Poland Sp. z o.o., Orbis

Casino Sp. z o.o., PR-U Filmotechnika Sp. z o.o., PW Progaz Queen's Casino Sp. z o.o., Totalizator Sportowy Sp. z o.o., ZPR S.A.).

Upoważnione jednostki badające przekazały 119 pozytywnych opinii technicznych z badania homologacyjnego typu (WAT - 68, PW - 49, PIE - 2), na podstawie których Minister Finansów wydał w 1999 r. 112 świadectw homologacji automatów losowych i innych urządzeń do gier losowych.

Realizację zadań w zakresie homologacji w 1999 r. przedstawia Załącznik nr 5.

Do końca 1999 r. Minister Finansów wydał łącznie 435 świadectw homologacji, z tego:

- w 1995 r. - 39 świadectw homologacji,
- w 1996 r. - 86 świadectw homologacji,
- w 1997 r. - 110 świadectw homologacji,
- w 1998 r. - 88 świadectw homologacji,
- w 1999 r. - 112 świadectw homologacji.

5.2. Egzamininy i świadectwa zawodowe

Zasady przeprowadzania egzaminów i wydawania świadectw zawodowych w 1999 r. regulowały przepisy art. 19 oraz art. 20 ust. 1 i 3 *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* jak również przepisy *rozporządzenia* Ministra Finansów z dnia 31 stycznia 1997 r. *w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* i w zakresie opłat za przeprowadzone egzaminy i wydane świadectwa zawodowe do dnia 22.01.1999 r. przepisy *rozporządzenia* Ministra Finansów z dnia 31 grudnia 1997 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* (Dz.U. Nr 162, poz. 1123), a od dnia 23.01.1999 r. *rozporządzenie* Ministra Finansów z dnia 31 grudnia 1998 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* (Dz.U. z 1999 r. Nr 3, poz. 10). W 1999 r. Minister Finansów pozytywnie rozpatrzył 242 wnioski o wydanie świadectw zawodowych złożonych (zgodnie z *### 11 rozporządzenia* z dnia 31 stycznia 1997 r.) przez 101 podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych (Casino Centrum Sp. z o.o. - 1 wniosek, Casino Lubuszanin Sp. z o.o. - 1 wniosek, Casino Polonia-Wrocław Sp. z o.o. - 4 wnioski, Casinos Poland Sp. z o.o. - 16 wniosków, Jackpol Sp. z o.o. - 1 wniosek, Orbis Casino Sp. z o.o. - 30 wniosków, PW Progaz Queen's Casino Sp. z o.o. - 5 wniosków, ZPR S.A. - 18 wniosków, Bingo Centrum Sp. z o.o. - 17 wniosków, Estrada Polska Sp. z o.o. - 7 wniosków, Finkorp Sp. z o.o. - 12 wniosków, Fortuna Sp. z o.o. - 2 wnioski, Golden Play Sp. z o.o. - 3 wnioski, Grand Sp. z o.o. - 1 wniosek, PR-U Filmotechnika Sp. z o.o. - 7 wniosków, KG Biss International Ltd. Sp. z o.o. - 1 wniosek, Budo-Instal Sp. z o.o. - 1 wniosek, Totolotek S.A. - 4 wnioski, Służewiec-Tory Wyścigów Konnych Sp. z o.o. - 3 wnioski, Betako Sp. z o.o. - 2 wnioski, Profesjonał Sp. z o.o. - 10 wniosków, Star-Typ Sport Sp. z o.o. - 3 wnioski, Totalizator Sportowy Sp. z o.o. - 2 wnioski, Polski Monopol Loteryjny Sp. z o.o. - 1 wniosek oraz loterie promocyjne - 89 wniosków i loterie fantowe - 1 wniosek.

Zgodnie z *### 12* i *### 14 rozporządzenia* z dnia 31 stycznia 1997 r. przed komisją wyznaczoną przez Ministra Finansów odbyło się 39 egzaminów.

W 1999 r. do egzaminów przystąpiło **1.132** zgłoszonych kandydatów, z których **1.094** złożyło egzamin z wynikiem pozytywnym, otrzymując świadectwa zawodowe uprawniające do zajmowania określonego w nich stanowiska i wykonywania uprawnień z niego wynikających

Za złożenie egzaminu uzyskano opłaty w wysokości **580.680** zł., natomiast za wydanie świadectw zawodowych- **152.900** zł. (razem **733.580** zł.).

Liczba wniosków, przeegzaminowanych osób, wydanych świadectw zawodowych i uzyskanych opłat w 1999 r. z podziałem na podmioty oraz rodzaje gier lub zakładów wzajemnych przedstawia Załącznik Nr 6 do Informacji.

Do końca 1999 r. przeprowadzono łącznie 205 egzaminów i wydano ogółem **4.295** świadectw zawodowych, z tego:

- w 1995 r.- 47 egzaminów dla 79 podmiotów (wydano 595 świadectw zawodowych),
- w 1996 r.- 34 egzaminy dla 57 podmiotów (wydano 542 świadectwa zawodowe),
- w 1997 r.- 47 egzaminów dla 146 podmiotów (wydano 1.352 świadectwa zawodowe),
- w 1998 r.- 38 egzaminów dla 69 podmiotów (wydano 712 świadectw zawodowych),
- w 1999 r.- 39 egzaminów dla 101 podmiotów (wydano 1.094 świadectwa zawodowe).

Zgodnie z art. 20 ust. 2 *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* Minister Finansów może uznać za ważne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej świadectwa wydane przez właściwą władzę innego państwa bądź przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenie w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych.

Na wniosek podmiotu, w oparciu o ~~###~~ 17 ust. 1 *rozporządzenia* Ministra Finansów z dnia 31 stycznia 1997 r. *w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych* Minister Finansów może wydać zaświadczenie o uznaniu za ważne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej świadectwa wydanego przez właściwą władzę innego państwa bądź przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenie w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych.

Stosownie do powołanych wyżej przepisów, Minister Finansów pozytywnie rozpatrzył wnioski Sp. z o.o. Totalizator Sportowy powołanej do wykonywania monopolu państwa w zakresie gier liczbowych oraz przeprowadzającej egzaminy weryfikacyjne zatrudnionych kolektorów i wydał:

- w okresie od 1995 r. do 1997 r. łącznie 4115 zaświadczeń, z tytułu których wpływy wyniosły 411.500 złotych,
- w 1998 r. brak wpływu wniosków o wydanie zaświadczeń,
- w 1999 r. - 2967 zaświadczeń, z tytułu których wpływy wyniosły 123.340 zł.

5.3. Rejestracja urządzeń do gier losowych

W oparciu o § 13 i § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 października 1993 r., podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych występują do Ministra Finansów z wnioskiem o wydanie świadectw rejestracji dla eksploatowanych w ośrodkach gier automatów losowych i innych urządzeń do gier losowych. Na podstawie złożonych wniosków Minister Finansów wydał w 1999 r. łącznie **2390** świadectw rejestracji.

Z ogólnej liczby wydanych w 1999 r. świadectw rejestracji **1677** dotyczy automatów przemieszczonych pomiędzy ośrodkami gier. Praktyka zmiany miejsca eksploatacji i użytkowania poszczególnych typów automatów losowych jest powszechnie stosowana przez podmioty, które kierują się względami ekonomicznymi badając popyt i atrakcyjność urządzanych gier w różnych regionach kraju.

W 1999 r. wydano **713** świadectw rejestracji dla automatów i urządzeń nowowprowadzonych do eksploatacji.

Spośród automatów wprowadzanych na rynek gier losowych największą liczbą stanowią importowane automaty produkcji International Game Technology - USA i austriackiej firmy Novomatic Industries GmbH. Największymi polskimi producentami (w oparciu o importowane programy gier i płyty logiczne) są ZPR SA oraz Bingo Centrum Sp. z o.o.

Ogólna liczba świadectw rejestracji wydanych na dzień 31.12.1999 r. wynosi **10778**, z czego:
- 6430 dotyczy automatów i urządzeń wprowadzonych do eksploatacji i użytkowania,
- 4348 dotyczy automatów i urządzeń przemieszczonych pomiędzy ośrodkami gier.

Automaty losowe i urządzenia do gier losowych wprowadzone do eksploatacji w 1999 r. stanowią 11,09% ogółu automatów zarejestrowanych w latach 1994-1999.

W 1999r., w stosunku do 1998r., liczba nowowprowadzonych automatów losowych i urządzeń do gry zmniejszyła się o 37,62%.

6. Ocena funkcjonowania ustawy

Wejście w życie *ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach losowych i zakładach wzajemnych* spowodowało ujęcie w ramy prawne dynamicznie rozwijającego się rynku gier losowych i zakładów wzajemnych. Mimo wprowadzenia wielu przydatnych rozwiązań, przepisy ustawy na przestrzeni ostatnich lat wykazały małą elastyczność w stosunku do zachodzących zmian w rzeczywistości gospodarczej. Postępujący proces liberalizacji gospodarki był jednym z czynników wpływających na prężny rozwój rynku gier losowych, co charakteryzowało się m.in. powstaniem nowych podmiotów nastawionych na świadczenie usług w tym sektorze.

Zaobserwowane zostały również negatywne zjawiska związane z omijaniem przepisów ustawy, w związku z czym powstała konieczność szybkiej zmiany przepisów prawnych regulujących działalność w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych. Na potrzebę pilnej nowelizacji ustawy wpłynął też aspekt ekonomiczny. Wpływy do budżetu państwa z tytułu opodatkowania podatkiem od gier podmiotów organizujących lub prowadzących zgodnie z przepisami ustawy działalności w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych nie obejmują działalności podmiotów prowadzących i organizujących tzw. "gry zręcznościowe" o wygrane pieniężne lub rzeczowe. Gry tego rodzaju odbywały się na automatach tego samego typu co gry w automatach losowych. Przyczyną tego stanu rzeczy była definicja gry losowej, która uznawała za grę podlegającą przepisom ustawy taką grę, w której jednocześnie występowały elementy losowości i oferowania wygranej. Podmioty organizujące gry podejmowały zatem próby udowodnienia, że gry prowadzone na posiadanych przez nie urządzeniach mają charakter zręcznościowy lub też, że gra ma co prawda charakter losowy, ale wygrane nie są wypłacane. Z tego tytułu budżet państwa ponosi wymierne straty.

Mając powyższe na względzie oraz w celu wyeliminowania niejednoznacznych przepisów umożliwiających prowadzenie nielegalnej działalności w zakresie gier losowych, Minister Finansów przedłożył propozycję nowelizacji ustawy w tym zakresie.

Ocena funkcjonowania *ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach losowych i zakładach wzajemnych* w 1999 r. potwierdziła potrzebę jej nowelizacji. Niejasności wynikające z niektórych przepisów dotychczasowej ustawy, sygnalizowane zarówno przez Naczelnego Sąd Administracyjny, Najwyższą Izbę Kontroli, Ministerstwo Finansów jak i przez przedstawicieli podmiotów działających lub ubiegających się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych, stwarzają bowiem warunki dla nieuczciwych podmiotów gospodarczych do podejmowania prób prowadzenia działalności z pominięciem przepisów ustawy. Tymczasem rozwijający się prężnie rynek gier losowych i zakładów wzajemnych wskazuje na konieczność takiego doprecyzowania przepisów prawnych, które spowodowałoby z jednej strony uniemożliwienie wykorzystywania niejednoznacznych przepisów, z drugiej zaś wzrost popytu na usługi podmiotów legalnie działających na tym rynku.

Kontynuowana była współpraca z organami skarbowymi oraz Policją w omawianym zakresie. Na wniosek poszczególnych urzędów kontroli skarbowej, prokuratur lub komend policji, Minister Finansów wszczynał odpowiednie postępowania administracyjne rozstrzygające charakter organizowanych gier. Ministerstwo Finansów przekazało urzędowi kontroli skarbowej oraz Policji informacje o jednostkach badawczych upoważnionych do przeprowadzenia badań homologacyjnych i rejestracyjnych automatów i innych urządzeń do

gier losowych eksploatowanych przez podmioty, które uzyskały zezwolenie Ministra Finansów na prowadzenie działalności w zakresie gier losowych i zakładów wzajemnych oraz przekazuje informacje w tym zakresie wszystkim organom, które zwracają się z odpowiednimi zapytaniami.

W celu ograniczenia nielegalnej działalności w zakresie gier losowych Minister Finansów przedłożył propozycje nowelizacji ustawy w tym zakresie. Po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów zostały one przekazane do Sejmu w dniu 21 sierpnia 1998 r. (druk sejmowy nr 574).

W dniu 23 października 1998 r. na 32 posiedzeniu Sejmu, rządowy projekt *ustawy o zmianie ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych oraz o zmianie innych ustaw* został skierowany do Komisji Finansów Publicznych, w celu jego rozpatrzenia po zasięgnięciu opinii Komisji Integracji Europejskiej.

Konsekwencją zobowiązań przyjętych przez Polskę w Układzie Europejskim oraz oceny zachodzących zmian na rynku gier losowych i zakładów wzajemnych był projekt kolejnej nowelizacji ustawy przedłożony przez Ministra Finansów. Po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów został on przesłany do Sejmu w dniu 25 czerwca 1999 r. (druk nr 1213).

Komisja Finansów Publicznych po przeprowadzeniu pierwszego czytania projektu ustawy (druk nr 1213) oraz po rozpatrzeniu obu wyżej wymienionych projektów ustaw na posiedzeniach w dniach 21 stycznia, 20 maja, 21 października 1999 r. oraz 6, 7 stycznia i 9 marca 2000 r., wniosła o uchwalenie projektu ustawy.

Na 76 posiedzeniu w dniu 26 maja 2000 r. Sejm uchwalił *ustawę o zmianie ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych oraz o zmianie niektórych ustaw*. Prezydent podpisał ustawę w dniu 7 sierpnia 2000 r.

Nowelizacja ustawy zwiększa kontrolę Państwa nad rynkiem gier losowych i zakładów wzajemnych, ogranicza w znacznym stopniu urzędniczą uznaniowość, skraca terminy prowadzonych postępowań administracyjnych z korzyścią dla podmiotów gospodarczych oraz wprowadza nowe, bardziej przejrzyste od dotychczasowych, zasady prowadzenia przetargów. Zmiany przepisów wprowadzone nowelizacją ustawy są wynikiem zarówno uwag zgłaszanych przez podmioty działające na tym rynku, jak i analizy sytuacji rynku gier losowych i zakładów wzajemnych.

Uchwalona przez Sejm nowelizacja ustawy zawiera szereg istotnych zmian w obowiązującym stanie prawnym. Do najważniejszych należy zaliczyć:

1. Wyeliminowanie niejasności interpretacyjnych dotyczących uznania danej gry za grę losową przez jednoznaczne określenie elementu losowości jako decydującego (ale nie wyłącznego) dla wyniku gry losowej.

W artykule 2 ust. 1 zdanie wstępne otrzymało brzmienie: “Grami losowymi są gry o wygrane pieniężne lub rzeczowe, których wynik w szczególności zależy od przypadku, a warunki gry określa regulamin”.

2. Zmiana przepisu art. 13 dotyczącego zatwierdzania regulaminów gier losowych i zakładów wzajemnych.

W art. 13 ust. 2 i 3 – wprowadzono zmianę mającą na celu objęcie obowiązkiem przedkładania do zatwierdzenia przez Ministra Finansów regulaminów gier stanowiących

monopol państwa. Minister Finansów, sprawując nadzór i kontrolę nad rynkiem gier losowych i zakładów wzajemnych, musi mieć możliwość oceny zgodności postanowień regulaminów wszystkich gier losowych lub zakładów wzajemnych z przepisami ustawy.

W art. 13 ust. 4 – doprecyzowano w pkt. 1 przedmiotowego przepisu pojęcie “warunki gry losowej” przez wskazanie, iż w szczególności dotyczą one zasad gry lub zakładu, określenia wygranych, terminów i miejsca gry lub zakładu. Nowelizacja tego przepisu umożliwi uszczegółowienie wymagań dotyczących regulaminów gier, umożliwiając jednocześnie jednoznaczną interpretację warunków gry lub zakładu.

3. Zmiana określająca wytyczne dla Ministra Finansów, dotyczące zasad postępowania przetargowego, które mają zapewnić bezstronny i przejrzysty charakter przetargu.

W art. 24 ust. 4 wprowadza się zasadę, iż Minister Finansów nie jest związany wynikiem przetargu. Minister Finansów wydaje zezwolenie na podstawie wyników postępowania przetargowego. W przypadku, gdy zachodzą uzasadnione okoliczności prowadzące do zagrożenia bezpieczeństwa państwa lub naruszenia porządku publicznego, Minister Finansów powinien mieć prawo do zakwestionowania ustaleń komisji przetargowej i odmówić wydania zezwolenia wybranemu oferentowi, bądź wszystkim uczestnikom postępowania.

Ponadto w ust. 5 art. 24 wprowadzono zasadę, iż Minister Finansów unieważnia przetarg, jeżeli zostały naruszone rażąco przepisy prawa.

4. Nowelizacja przepisu art. 35 ust. 1 pkt. 4 dotyczącego liczby urządzeń do gier w danym ośrodku gier.

W stanie prawnym obowiązującym przed nowelizacją ustawy zezwolenie na prowadzenie działalności w kasynie lub salonie gier na automatach podaje dokładną liczbę urządzeń do gier w danym ośrodku – tj. stołów do gier cylindrycznych lub do gier w karty oraz liczbę zainstalowanych automatów do gier. Każda zmiana ilości zainstalowanych w ośrodku gry urządzeń, mająca uzasadnienie ekonomiczne, skutkuje koniecznością zmiany decyzji zezwalającej Ministra Finansów w trybie art. 155 Kpa. W konsekwencji częstego dostosowywania przez podmioty ilości urządzeń w poszczególnych ośrodkach gier do aktualnego zapotrzebowania następują liczne zmiany w decyzjach zezwalających Ministra Finansów. Wprowadzenie obowiązku umieszczenia w zezwoleniach minimalnej oraz maksymalnej ilości urządzanych gier wyeliminuje wyżej opisany problem, natomiast szczegółowy nadzór nad ilością urządzeń będzie realizowany w ramach systemu rejestracji i homologacji urządzeń do gier.

5. Zmiana systemu opodatkowania podatkiem od gier dla gier urządzanych w kasynach i salonach gier na automatach.

Wprowadzono jednolitą stawkę podatku od gier dla gier urządzanych w kasynach i w salonach automatów w wysokości 45%. Wprowadzenie stawki liniowej w podatku od gier w odniesieniu do kasyn gry i salonów gier na automatach zrównało podatkowe warunki działania podmiotów prowadzących działalność w wyżej wymienionym zakresie oraz uprościło ewidencję nadzór i kontrolę.

6. Wyeliminowanie luki prawnej w przepisie art. 26 dotyczącym zmiany akcjonariusza (udziałowca) oraz zmiany wartości kapitału akcyjnego (zakładowego)

Zmiana art. 26 miała na celu wyeliminowanie ewidentnej luki prawnej polegającej na tym, że zezwoleniem Ministra Finansów objęte było jedynie zbycie lub zastawienie udziałów lub akcji, natomiast pominięto objęcie udziałów lub akcji w drodze podwyższenia kapitału. W wyniku zmiany przepisu każda zmiana akcjonariusza (udziałowca) oraz zmiana wartości kapitału akcyjnego (zakładowego) wymagać będzie zezwolenia Ministra Finansów. Jednocześnie zostały określone wymogi formalne dotyczące przedmiotowego postępowania

7. Lokalizacja salonu gier na automatach w miejscowościach nie spełniających warunków określonych w art. 29 ust. 2.

W myśl znowelizowanego przepisu art. 31 ust. 1 Minister Finansów, na wniosek sejmiku wojewódzkiego, może wyrazić zgodę na lokalizację salonu gier na automatach w miejscowościach nie spełniających warunków określonych w art. 29 ust. 2. W tym przypadku ogólna liczba salonów gier na automatach na terytorium kraju nie może wzrosnąć więcej niż o 5 w jednym województwie.

Dotychczasowe brzmienie art. 31, umożliwiające określenie dodatkowych lokalizacji w tzw. "szczególnie uzasadnionych przypadkach" zostało skreślone, co wyeliminowało element urzędniczej uznaniowości.

W znowelizowanej ustawie dodano art. 31a nakładający na Ministra Finansów obowiązek ogłaszania corocznie w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" listę miejscowości, w których mogą być prowadzone ośrodki gier.

8. Zrównanie warunków urządzania gier i zakładów objętych ustawową.

W art. 36 wprowadzono zmianę mającą na celu zrównanie warunków urządzania gier i zakładów objętych ustawową reglamentacją przez ustalenie jednego, 6-letniego okresu obowiązywania zezwolenia na prowadzenie kasyna, salonu gier na automatach i salonu gry bingo pieniężne.

9. Rozszerzenie katalogu gier urządzanych na podstawie zezwolenia Ministra Finansów.

W odpowiedzi na szereg postulatów podmiotów urządzających gry losowe rozszerzono katalog gier, które mogą być urządzane w kasynach o gry w kości, określając jednocześnie warunki ich urządzania i opodatkowania. Do katalogu gier losowych wprowadzono również loterie audiotekstowe w których uczestniczy się poprzez odpłatne połączenie telefoniczne, a podmiot urządzający loterię oferuje wygrane pieniężne lub rzeczowe. Loterie audiotekstowe nie będą podlegać opodatkowaniu podatkiem od gier, a za udzielone zezwolenie będą pobierane opłaty w wysokości uzależnionej od oferowanej puli nagród.

10. Wprowadzenie szczególnego nadzoru podatkowego w zakresie otwierania i zamykania stołów gry w kasynach gry oraz obliczania rezultatów gier na stołach i automatach, tam gdzie się znajdują.

Objęcie szczególnym nadzorem podatkowym obrotu pieniądza gotówkowego i żetonów w kasynach gry i salonach gier na automatach zapewni rzetelność rozliczeń podmiotów prowadzących tę działalność z budżetem państwa.

Wprowadzenie instytucji szczególnego nadzoru podatkowego zapewniającej bieżącą kontrolę przepływu pieniądza w relacji kasa - stół, wpłynie na zapewnienie poprawy bezpieczeństwa obrotu środkami płatniczymi, co ma zasadnicze znaczenie przy ograniczaniu zjawiska prania brudnych pieniędzy.

Uchwalona przez Sejm w dniu 26 maja 2000 r. *ustawa o zmianie ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych oraz o zmianie niektórych ustaw* wprowadza nową definicję gry losowej oraz gry na automatach. Ustawa przyjmując nazwę “*o grach losowych, zakładach wzajemnych i grach na automatach*” wprowadza kategorię gier na automatach oraz dwie nie występujące wcześniej gry losowe: grę w kości oraz loterię audiotekstową (tzw. audiotele).

Ustawa z dnia 10 września 1999 r. *Kodeks karny skarbowy* nie uwzględnia zmian wprowadzonych powyższym aktem. W związku z tym zaistniała konieczność dostosowania regulacji Kodeksu karnego skarbowego w zakresie zmian wprowadzonych do *ustawy o grach losowych i zakładach wzajemnych*.

W projekcie ustawy o zmianie ustawy *Kodeks karny skarbowy* przewiduje się stosowanie sankcji karno-skarbowych w zakresie gier na automatach urządzanych bez zezwolenia Ministra Finansów.

Nadto, nowelizacja *Kodeksu karnego skarbowego* spowoduje ujednolicenie terminologii, co będzie zgodne z zasadą wewnętrznego spójności systemu prawa.